

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Japonské kulturní dědictví horkých pramenů na Tchaj-wanu

Japanese hot spring cultural heritage in Taiwan

OLOMOUC 2022, Adéla Snášelová

Vedoucí diplomové práce: Martin Lavička, Ph.D.

Prohlášení o samostatnosti

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne: .....

podpis: .....

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá horkými prameny na Tchaj-wanu jakožto kulturním dědictvím Japonska z doby koloniální nadvlády. Nejprve je v práci specifikováno, co jsou horké prameny, jaké je jejich zdravotní využití a jaké typy horkých pramenů existují. Čtenáři je nastíněna historie horkých pramenů v Japonsku, odkud se kulturní tradice rozšířila, a je následována historií koloniálního období a horkých pramenů na Tchaj-wanu. Dále práce zkoumá současný turismus za horkými prameny na Tchaj-wanu, japonskou kulturu na Tchaj-wanu a vztahy mezi Tchaj-wanem a Japonskem. Praktická část je provedena kvalitativním výzkumem, který slouží k bližšímu objasnění vztahů mezi zkoumanými jevy.

Klíčová slova: Tchaj-wan, Japonsko, horké prameny, *onsen*, turismus

Počet znaků: 72 051

Počet příloh: 4

Annotation

This bachelor thesis deals with hot springs in Taiwan as a cultural heritage of Japan from the time of colonial rule. First, the work specifies hot springs, their medical and health use and which types of hot springs exist. The reader is outlined about the history of hot springs in Japan, from where the cultural tradition has spread, and is followed by the history of the colonial period and hot springs in Taiwan. The thesis also examines contemporary hot spring tourism in Taiwan, Japanese culture in Taiwan, and relations between Taiwan and Japan. The practical part is performed by qualitative research, which serves to clarify the relationships between the studied phenomenon.

Keywords: Taiwan, Japan, hot springs, *onsen*, tourism

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce Martinu Lavičkovi, Ph.D., za odborné vedení, všestrannou pomoc, rady a připomínky při zpracování této práce. Poděkovat bych také chtěla Liang Ting Juan, M.A., za její pomoc při přípravě souboru v čínském jazyce pro analytickou část.

Obsah

1. Ediční poznámka.....	7
2. Úvod.....	8
2.1. Metodologie.....	10
2.2. Současný stav bádání.....	11
3. Teoretická část	13
3.1. Horké prameny	13
3.1.1. Definice.....	13
3.1.2. Zdravotní využití.....	14
3.1.3. Typy horkých pramenů	14
3.2. Historie horkých pramenů.....	16
3.2.1. Historie horkých pramenů v Japonsku	16
3.2.2. Historie horkých pramenů na Tchaj-wanu	18
3.3. Turismus a horké prameny na Tchaj-wanu	21
3.4. Japonská kultura v současné době na Tchaj-wanu.....	24
3.5. Současné vztahy mezi Tchaj-wanem a Japonskem.....	25
4. Praktická část.....	27
4.1. Postup při výzkumu	27
4.1.1. Respondenti.....	28
4.1.2. Otázky	29
4.1.3. Etické otázky výzkumu	30
4.2. Analýza odpovědí dotazníkového šetření.....	31
4.2.1. Návštěvnost horkých pramenů	31
4.2.2. Zdravotní využití horkých pramenů	32
4.2.3. Turistika za horkými prameny	32
4.2.4. Horké prameny a propojení s Japonskem.....	34
4.3. Syntéza výsledků a zodpovězení výzkumné otázky.....	36
4.3.1. Téma návštěvnosti (sociální aspekt).....	36
4.3.2. Téma zdravotního využití (zdravotní aspekt).....	36

4.3.3.	Téma turistiky za horkými prameny (kulturní aspekt)	37
4.3.4.	Téma propojení horkých pramenů s Japonskem (historicko-kulturní aspekt).....	37
4.3.5.	Zodpovězení výzkumné otázky.....	38
5.	<i>Závěr</i>	39
6.	<i>Resumé</i>	41
7.	<i>Použitá literatura</i>	42
8.	<i>Přílohy</i>	47
8.1.	Příloha č. 1: Respondent A	47
8.2.	Příloha č. 2: Respondent B	50
8.3.	Příloha č. 3: Respondent C	53
8.4.	Příloha č. 4: Respondent D	56

1. Ediční poznámka

Pro přepis čínských znaků je v této bakalářské práci použita česká standardní transkripce čínštiny, která na základě českých pravopisných zvyklostí vystihuje čínskou výslovnost. Pro přepis japonských slov je použita česká transkripce japonštiny, která podobně jako česká standardní transkripce čínštiny nejvíce zohledňuje japonskou výslovnost na základě českých zvyklostí.

2. Úvod

V dnešní moderní době žije mnoho lidí velmi hektickým životem, neboť jsou na ně v zaměstnání často kladeny vysoké požadavky. Z tohoto důvodu jsou lidé pod neustálým tlakem, což způsobuje nejen únavu, stres a vyčerpání, ale jsou s tím rovněž spojeny nejrůznější nemoci. Stále častěji kladenou otázkou se tak stává „jak lze zmírnit stres a obnovit fyzickou sílu?“ Na Tchaj-wanu je jedním z možných řešení tohoto problému navštívit horké prameny, které se nachází téměř po celém ostrově a oblíbenými se staly především díky svým blahodárným účinkům.

Ostrovní stát Tchaj-wan, někdy také známý jako Formosa, v současné době oficiálním názvem Čínská republika, je jednou ze zemí, která disponuje mnoha geotermálními zdroji, avšak využívání horkých pramenů na ostrově se začalo významně rozvíjet až během období japonské koloniální nadvlády. Japonsko je další zemí s mnoha horkými prameny, nicméně na rozdíl od Tchaj-wanu zde má koupání v termální vodě historii přes 2 000 let a tvoří tak neodmyslitelnou součást japonských kulturních tradic (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1366).

Práce se zabývá horkými prameny na Tchaj-wanu z kulturního a z historického hlediska. Nejdříve jsou osvětlena metodologická východiska, podle kterých je k práci přistupováno a které umožnily poznat stupeň současných znalostí o tématu. Rovněž zajistily vědecké nástroje pro popis a v neposlední řadě pro praktický výzkum tématu.

V teoretické části je nejprve metodou literární rešerše objasněn současný stav bádání v oblasti horkých pramenů na Tchaj-wanu. Dále navazuje deskriptivní metoda, která pomůže nejen popsat, ale i definovat, co to jsou horké prameny, jaké je jejich zdravotní využití a jaké typy pramenů existují. Následně je přiblížena historie pramenů na Tchaj-wanu a v Japonsku. Poslední podkapitola teoretické části se zabývá turismem spojeným s horkými prameny a japonskou kulturou, která dodnes z části přetrvává na Tchaj-wanu.

Navazující praktická část je tvořena dotazníkovým šetřením daného téma, jeho analýzou a syntézou. Tato část je zaměřena na osobní zkušenosti respondentů a na jejich názory v souvislosti s horkými prameny. Otázky v dotazníku jsou směřovány na návštěvnost horkých pramenů, zdravotní využití horkých pramenů, současnou turistiku na Tchaj-wanu v historickém kontextu dopadů kolonialismu Japonska na obyvatelstvo. Cílem dotazníkového šetření je zodpovědět hlavní výzkumnou otázku a zjistit, jaký mají vztah obyvatelé Tchaj-wanu k horkým pramenům v historickém, kulturním, zdravotním

a sociálním kontextu. K tomu zde poslouží podkapitola zaměřená na syntézu poznatků získaných analýzou odpovědí z dotazníkového šetření.

2.1. Metodologie

V této práci se v případě metodologie jedná o dvojici metod užívaných k výzkumu. První z dvojice je dedukce, která postupuje od obecného k jedinečnému, kdy je aplikována na určitý jev nějaká teorie. Druhou ze dvojice je indukce, která naopak postupuje od jedinečného k obecnému, přičemž výsledkem může být hlubší popis určitých vztahů a nalezení struktury, která mezi nimi existuje, popřípadě může vzniknout nějaká teorie (Hendl 2005).

Teoretická část práce vychází z deduktivních metod vědecké práce, a tudíž v podkapitole „Současný stav bádání“ je užito metody literární rešerše, jejíž cílem je vytvořit kritický přehled současných znalostí o daném tématu (Jerásková 2022, s. 1). Výzkumný proces dále pokračuje popisně, neboť vychází z přehledu literatury uvedené v rámci literární rešerše. Čtenář se v rámci deskripce dozví více o jednotlivých pojmech, jevech a kontextu zkoumaného tématu.

Kvůli pandemii viru covid-19 nebylo možné provést kvantitativní výzkum přímo u horkých pramenů na Tchaj-wanu. Nebylo možné ani zvolit výzkumné techniky kvalitativního výzkum jako zúčastněné pozorování a rozhovory. Výše zmíněné důvody mě ve výzkumu limitovaly, ale mohla jsem využít kvalitativní metodu, která nabídla možnost provedení předvýzkumu s využitím dotazníkového šetření. Druhým důvodem, který tuto práci limitoval, je malé množství dostupných zdrojů pro dané téma, což může být způsobeno tím, že se jedná o poměrně neprobádanou oblast, ale také tím, že v České republice nejsou veškeré zahraniční zdroje přístupné.

2.2. Současný stav bádání

Knihy a odborné studie se již dříve zaměřily na horké prameny jak v Japonsku, tak i na Tchaj-wanu. Pozornost byla věnována také jejich účinkům a využití. Nelze ani opomenout koloniální historii Japonska, které bylo po několik let s Tchaj-wanem propojeno. V souvislosti s horkými prameny je rovněž důležitý cestovní ruch. Následně je proto uveden stručný přehled literatury, ze které byly čerpány informace.

Zkušenosti turistů s horkými prameny na Tchaj-wanu zkoumá Chen-Ju Chen a Wei-Chin Li ve studii *A study on the hot spring leisure experience and happiness of Generation X and Generation Y in Taiwan, 2019*. Turisté jsou zde rozděleni do dvou generačních skupin a studie se zabývá jejich zájmem o horké prameny z hlediska turistického ruchu.

Cheng-fei Lee a King Brian ve své studii *Using the Delphi method to assess the potential of Taiwan's hot springs tourism sector, 2008* identifikují různé faktory, které v cestovním ruchu ovlivňují konkurenceschopnost horkých pramenů. Ve své druhé práci *A determination of destination competitiveness for Taiwan's hot springs tourism sector using the Delphi technique, 2009* se zaměřují na rozvoj horkých pramenů na Tchaj-wanu. V práci uvedli i historii horkých pramenů, ale zaměřují se především na jejich ekonomický potenciál a budoucí využití.

Zkušenostmi turistů s horkými prameny na Tchaj-wanu se také zabýval Tsung-hung Lee ve studii *Assessing Visitors' Experiences at Hot Spring Recreation Areas in Taiwan, 2010* jehož cílem bylo zjistit informace pro udržitelný rozvoj horkých pramenů. Ve své práci se též zabývá důležitými faktory při cestování za horkými prameny a preferencemi turistů.

Horkým pramenům věnuje pozornost kniha *Onsen of Japan: Japan's Best Hot Springs and Bath Houses, 2018*. Steve Wide a Michelle Mackintosh se v knize zabývají historií horkých pramenů a jejich tradicí. Definují, co znamená termín *onsen* a proč si dát pozor, aby nebyl zaměňován se termínem *sentó*. Jedna z kapitol se podrobně věnuje typům horkých pramenů. Je v ní vysvětleno, jaké chemické sloučeniny jsou v jednotlivých pramenech obsaženy a jaké je jejich zdravotní využití. Druhá část je zaměřena na nejznámější horké prameny v Japonsku.

Zdravotním využitím horkých pramenů se zabývá Mihaela Serbulea a Unnikrishnan Payyappallimana ve studii *Onsen (hot springs) in Japan – Transforming*

terrain into healing landscapes, 2012 ve které popisují zdravotní přínosy horkých pramenů. Ve studii není opomenuta ani historie a vývoj *onsenů* v Japonsku.

Léčebnými účinky vřídelní koupele se také zabývá Shinya Hayasaka ve studii *Hot Spring (Onsen) and Health, 2020*, kde je popsáno fyzikální a chemické působení pramenů na lidské tělo a organismus.

Článek *Remembering the Colonial Taiwanese: Redefining Aggressors and Victims, 2015* zkoumá roli Tchaj-wanu v období, kdy bylo kolonií Japonska. Katelyn DeNap se ve zmíněné práci pokouší klasifikovat agresory a oběti během asijsko-pacifické války a zdůrazňuje, že některé oběti, především Tchaj-wan, jsou v tomto ohledu přehlíženy.

Kaung-hwa Chen, Hsiou-hsiang Liu a Feng-hsiang Chang se ve studii *Essential customer service factors and the segmentation of older visitors within wellness tourism based on hot springs hotels, 2013* zabývají rostoucím trhem wellness v důsledku stárnutí populace. Wellness turistiku popisují jako holistický styl cestování, za jehož cíl považují rozvoj, zlepšování zdraví, těla a mysli.

Historií a ochranou dědictví horkých pramenů ve čtvrti Pej-tchou, která je známá právě pro horké prameny, se zabývá Den Wentsung ve studii *Community Empowerment and Heritage Conservation: The Experience of Beitou District in Taipei City, Taiwan, 2014*.

3. Teoretická část

3.1. Horké prameny

3.1.1. Definice

Termínem horký pramen je označována voda, která pronikla štěrbinami do podzemí, kde se zahřívá o magma na teplotu rovnou nebo přesahující 30 stupňů Celsia. Na Tchaj-wanu jsou za horké prameny považovány vody, jejichž teplota je vyšší než teplota vody podzemní či průměrná teplota vzduchu. Dále se zde prameny dělí na tři typy a těmi jsou prameny sirsé, prameny uhličitě a prameny solné (Lee 2010, s. 193).

Horké prameny, japonským názvem „*onseny*“ (温泉), jsou v Japonsku považovány za důležité pro udržování zdraví a také pomáhají budovat sociální kohezi v místních komunitách (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1366). Onsen je termín definující horkou koupel, ve které je obsažen jeden z 19 chemických prvků, přičemž teplota vody musí přesahovat 25 stupňů Celsia a pocházet z podzemí (Wide a Mackintosh 2018, s. 15). Často zaměňovaným názvem je termín „*sentó*“ (銭湯), který také označuje horké lázně, ovšem lázně *sentó* jsou uměle vytvořené a používá se v nich pouze ohřátá voda z vodovodu, nikoliv voda termální. Tyto lázně se však pokouší obejít zákon a často do vody přidávají jeden z 19 chemických prvků, aby si také mohli nárokovat status onsen nebo zákon obcházejí tak, že vodu ohřejí nad 25 stupňů Celsia. To však neznamená, že uměle vytvořený pramen bude mít stejné zdravotní účinky, které jsou specifikovány dále v práci, jako voda, která pochází z podzemí (Wide a Mackintosh 2018, s. 14).

Wellness turistika využívá v regionu specifických přírodních zdrojů, jako jsou minerální prameny, horké prameny či mořská voda. Pojem wellness je obtížné definovat, neboť tento vícerozměrný koncept může zahrnovat hned několik atributů, kterými jsou kulturní, sociální, etické, fyzické, duchovní a mentální, ale také vzdělávací, pracovní, politické, ekonomické, sexuální, existenciální či environmentální. Nejznámější formou wellness turistiky je lázeňská turistika, přičemž je tento termín často s wellness turistikou zaměnitelný. Příkladem lázeňské turistiky jsou horké prameny, parní lázně či sauny. Lázně jsou různými poskytovateli definovány odlišně, ale koncept podporování zdraví a relaxace zůstává stejný (Chen, Liu a Chang 2013, s. 123).

3.1.2. Zdravotní využití

Onseny mají četné zdravotní přínosy. Mohou být využity pro potěšení či relaxaci, ale také i pro duchovní léčení či léčebné praktiky, kterou horká vulkanická voda s minerály poskytuje. Onseny jsou tak vhodné nejen na léčení únavy, stresu či bolesti těla, ale rovněž při vážnější nemoci (Wide a Mackintosh 2018, s. 34). Horké prameny se především používají k léčení kloubních či svalových potíží, po úrazech, při kožních, neurologických a gynekologických problémech. Využívají se však i k rekonvalescenci po přepracování či nemoci. Horké prameny jsou také bohatě využívány při chronických potížích a symptomech jako bolesti svalů, kloubů a omezení hybnosti. Dále při léčbě neuralgie, výronů, hemeroidů, chronických zažívacích potíží, bičového syndromu, citlivosti na chlad a při rekonvalescenci (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1367).

Léčebné účinky horkých pramenů na lidský organismus se rozdělují na chemické působení složek a fyzikální působení horké vody. Fyzikální působení, na rozdíl od působení chemického, není omezeno na horkou pramenitou vodu a lze aplikovat stejné působení i na horkou vodu z vodovodu (Hayasaka 2020, s. 196). V asijských zemích není běžné pít minerální vodu, nicméně v některých specifických horkých pramenech má konzumace minerální vody dlouhou historii a je účinná při ušních, nosních, krčních či gastroenterologických onemocněních. Tato forma léčby je kontraindikována neboli vyloučena při akutních či infekčních onemocněních. Některé horké prameny jsou i přímo specializované na konkrétní zdravotní problém. V Japonsku je například přes 100 onsenů, které jsou vhodné k léčení a zmírnění očních onemocnění, avšak údajů dosvědčujících přesné účinky není mnoho (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1367).

3.1.3. Typy horkých pramenů

3.1.3.1. Sirný pramen

Jedním z nejsnadněji rozeznatelných typů pramenité vody je sirný pramen, který lze poznat především podle čichu, jelikož jeho pach je přirovnáván ke zkaženým vejcím. Díky tomuto zápachu však může zákazník okamžitě poznat, že se jedná o kvalitní vodu, která pochází ze sopečného podzemního zdroje. Koupel v tomto druhu termální vody se doporučuje při chronické bronchitidě, bolestech kloubů, cukrovce, kožních potížích či ke zlepšení krevního tlaku (Wide a Mackintosh 2018, s. 32).

3.1.3.2. Síranový pramen

Mírnější a méně agresivní formou síry je síran. Prameny obsahující síran se dále dělí na tři typy, podle obsahu dalších chemických prvků, jimiž jsou vápník, sodík a hořčík (Japan Info 2015). Tato pramenitá voda je též známá jako „voda na řezné rány a modřiny“. Voda se také doporučuje na popáleniny, arteriosklerózu a při zácpě způsobené dehydratací (Wide a Mackintosh 2018, s. 32).

3.1.3.3. Solné prameny

Solné prameny mají tři varianty, jimiž jsou prameny obsahující chlorid sodný, chlorid hořečnatý a chlorid vápenatý (Japan Info 2015). Chloridové ionty zde představují hlavní aniontovou složkou. Pramen má hojivé účinky a pomáhá při řezných ranách, popáleninách a jiných poraněních kůže. Stav kůže zlepšuje především kvůli vysokému obsahu sodíku. Koupáním v horkém prameni se podněcují parasymptické nervy, díky čemuž se člověk uvolní fyzicky i psychicky. Tento typ horkého pramene má málo vedlejších účinků a je tak doporučován především starším lidem a lidem zotavujícím se po nemoci (Japanmccconnell 2021).

3.1.3.4. Alkalické prameny

Alkalická pramenitá voda obsahuje hydrogenuhličitan sodný, který smývá lipocyt z pokožky. Tato voda je oblíbená především pro své účinky na pokožku a je někdy nazývána jako „voda pro krásnou pleť“. Koupání v této pramenité vodě se doporučuje na popáleniny a při různých kožních onemocněních. Také účinně odstraňuje skvrny a exfoliuje, což způsobuje, že po koupání v tomto horkém prameni je pokožka hedvábně hladká (Wide a Mackintosh 2018, s. 32). Voda má čistící účinek a navozuje pocit, jako by se člověk myl mýdlem. Po koupání v této vodě je důležité použít hydratační krém, neboť je pokožka po koupeli sušší (Japanmccconnell 2021).

3.1.3.5. Uhlíčitý pramen

Uhlíčitý pramen obsahuje sycenou vodu. Voda v tomto prameni není horká, aby nedocházelo ke ztrátě oxidu uhličitého a drobné bublinky vyvolávají osvěžující pocit na těle. Z horkých pramenů má právě uhlíčitý pramen významný vliv na zlepšení krevního oběhu a expanzi periferních nervů. Uhlíčitý pramen je možné i konzumovat a pitím sycené vody, obsažené v tomto prameni, lze urychlit sekreci žaludeční šťávy a kyseliny,

jelikož napomáhá k jejich vstřebávání. Pitím uhličitého pramene se zvyšuje i chuť k jídlu (Japanmccconnell 2021).

3.1.3.6. Železité prameny

Kvůli své červenohnědé barvě se jedná o snadno rozeznatelný pramen obsahující železo. Někdy je nazýván též jako „zlatá voda“. Tento pramen se údajně doporučuje ke zvýšení fyzické i psychické energie (Wide a Mackintosh 2018, s. 32). Díky vysokému obsahu železa je také údajně prospěšný při nemocích způsobených sníženým počtem červených krvinek. Příkladem těchto nemocí je anémie či menstruační poruchy (Japan Info 2015).

3.1.3.7. Kyselé prameny

Kyselý pramen se nachází zejména ve vysokohorských oblastech. Prameny se nachází v okolí sopečných fumarol, což způsobuje, že teplota vody je vysoká. Pramen obsahuje kyselé látky, jako je kyselina boritá, kyselina chlorovodíková a kyselina sírová. Tato voda má antibakteriální účinky a doporučuje se při léčbě chronických kožních onemocnění, jako jsou například ekzémy, akné či atletická noha nebo na řezné rány a úrazy. Kyselina aktivuje látkovou výměnu, čímž se čistí pleť, ale pokožka je po působení kyseliny podrážděná, tudíž se koupel v těchto pramenech nedoporučuje lidem s citlivou pokožkou (Japanmccconnell 2021).

3.1.3.8. Radioaktivní prameny

Radioaktivní pramen je název pro pramenitou vodu obsahují radioaktivní minerály. Mnoho lidí se bojí tento typ horkého pramene navštívit, nicméně množství radioaktivních minerálů je velmi nízké a radioaktivita je mnohem nižší než u rentgenového záření. (Japanmccconnell 2021). Voda je údajně účinná k léčení revmatických nemocí, při onemocnění pakostnice neboli dny, ke zlepšení krevního oběhu a tlaku (Wide a Mackintosh 2018, s. 32).

3.2. Historie horkých pramenů

3.2.1. Historie horkých pramenů v Japonsku

Jak už je dříve v práci zmíněno, využívání horkých pramenů se dostalo na Tchaj-wan z Japonska, kde mají dlouholetou tradici, a tudíž se tato část věnuje i historii horkých

pramenů v Japonsku. V Japonsku mají onseny historii přes 2 000 let a už během období *Kamakura*¹ bylo v oblastech Tókai, Tóhoku, Kóšinecu a Kantó mnoho oblastí s horkými prameny (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1366–1367). Japonci jsou s horkými prameny a jejich výhodami dlouho obeznámeni a mimo sezónu v oblastech s horkými prameny pobývalo mnoho farmářů, kteří prameny využívali jako termální kúru k léčbě unavených těl (Hayasaka 2020, s. 196). Horké prameny nabývaly na důležitosti a oblíbenosti především během válečného období zvaného *Sengoku*. Toto válečné období začalo občankou válkou zvanou Ónin v roce 1467. Občanská válka byla ukončena v roce 1477, nicméně následovalo téměř nepřetržité období válečných konfliktů, jejichž konec se datuje až do roku 1615 (Turnbull 2012, s. 7–11). Horké prameny se tak pro své blahodárné účinky staly důležitou součástí léčby zraněných vojáků (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1366–1367).

Jedním z nejstarších horkých pramenů v Japonsku je onsen Dógo ve městě Macujama a dodnes tento pramen jedním z nejoblíbenějších onsenů v Japonsku. Onsen Dógo údajně pochází z roku 712 a je zmíněn i ve druhé nejstarší dochované japonské kronice Nihonšoki z roku 720 (Kurata a Ohe 2020, s. 6). Žádanou společenskou zábavou se horké prameny staly v éře *Edo*² a také získaly podporu u buddhistů, pro které byly onseny rituálem očisty. V původních japonských onsenech se dohromady koupali nazí muži, ženy i celé rodiny, avšak tato praxe je v současnosti možná pouze ve venkovských částech Japonska, jelikož ve městech jsou od 20. století koupele rozděleny podle pohlaví (Wide a Mackintosh 2018, s. 14).

Velkými změnami si Japonsko prošlo v roce 1868, kdy se země začala inspirovat zeměmi Západu a probíhaly tzv. reformy Meidži. V tomto období přijalo Japonsko západní medicínu z Německa a na Tokijské císařské univerzitě byl Dr. Erwin von Baelz jmenován profesorem. Později byl Dr. Erwin von Baelz známý jako „otec japonské medicíny onsen“, neboť právě on zavedl v Japonsku německou balneologii. Nejprve byla balneologie zavedena v oblastech Hakone, Ikaho a Kusacu. Během éry Meidži rostla v Japonsku ekonomická prosperita a střediska s horkými prameny se stala vhodným

---

¹ V Japonských dějinách je za období Kamakura považováno období od roku 1192 až do roku 1333. Během těchto let byly pevně stanoveny základy feudalismu (Encyclopedia Britannica 2018).

² Období Edo, někdy též zvané období Tokugawa, je období v letech 1603–1867 a je závěrečným obdobím tradičního Japonska, které je považováno za dobu vnitřního míru, ekonomického růstu pod vojenskou diktaturou a politické stability (Encyclopedia Britannica 2021).

místem nejen pro léčbu, ale také pro relaxaci a rekreaci. Další důležitou érou pro horké prameny bylo i období *Šówa*³ (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1367). Během tohoto období si země prošla mnoha změnami způsobenými hospodářskou krizí, válkami či zahraničními okupacemi, avšak po těchto těžkých zkouškách se země velmi rychle zotavila. Následoval rozvoj země a z Japonska se stala ekonomická velmoc (Large 1992, s. 1). Modernizace a urbanizace zapříčinily, že život lidí začal být více hektický a z počátku začalo ubývat léčebných praktik onsen (Serbulea a Payyappallimana 2012, s.1371). Urbanizace byla z počátku omezená kvůli dopravě a mobilita lidí se začala rozvíjet až po vybudování silnic. S rostoucím počtem cestujících se zvýšila i dostupnost středisek s horkými prameny. (Treuber 1960, s. 4.). To vedlo k dalšímu rapidnímu nárůstu návštěvníků horkých pramenů a horké prameny se staly oblíbenými především v cestovním ruchu, nicméně tradice se změnila pouze v kratší pobyty ve volném čase. V posledních desetiletí jsou letoviska onsen nejoblíbenější turistickou destinací (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1371).

Onseny však mají také souvislost se spiritualitou. K mnoha onsenům se vážou příběhy a legendy o jejich objevení zvířaty, jako je tomu například u onsenu Yuda, který je spojen s „legendou o bílé lišce“ (Japan Info 2016). Ve většině oblastí s horkými prameny se nachází svatyně či pomníky, které jsou zasvěceny vodním bohům a zdroje horkých pramenů tak označují za posvátná místa. Na mnoha místech se později postavily moderní budovy, kvůli čemuž je většina těchto pomníků a svatyn v dnešní době už zničena či umístěna do skrytých koutů (Serbulea a Payyappallimana 2012, s. 1371).

3.2.2. Historie horkých pramenů na Tchaj-wanu

Tchaj-wan se nachází na rozmezí pacifické desky a euroasijské desky a je v oblasti seismického pásu ohnivého kruhu, což způsobuje, že je na ostrově mnoho zdrojů pramenité vody (Chen a Li 2019, s. 2). Počáteční rozvoj horkých pramenů na Tchaj-wanu se datuje od roku 1894, kdy horké prameny v Pej-tchou objevil německý obchodník, který zde založil malé místní lázně (Lee a King 2009, s. 246). K jejich rozvoji došlo však až v období koloniální nadvlády Japonska nad ostrovem. K té došlo o rok později.

---

³ Obdobím Showa je v japonské historii označeno období vlády císaře Hirohita v letech 1926–1989 (Pletcher 2020).

V následujícím roce, tedy v roce 1895, byla totiž ukončena čínsko-japonská válka, kdy byla podepsána Šimonosecká mírová smlouva, čímž také začala Japonská okupace Tchaj-wanu. Tchaj-wan byl kolonií Japonska od roku 1895 až do roku 1945 (Taiwan Today 2003). Koloniální nadvláda Japonska na Tchaj-wanu, která trvala padesát let, byla intenzivním procesem, který zahrnoval restrukturalizaci a rozvoj ekonomických, sociálních, politických a zemědělských procesů. Cílem kolonialismu byla akulturace ostrova a jeho obyvatel (Denap 2015, s. 48–49). Japonskou koloniální nadvládu na Tchaj-wanu lze rozdělit na tři hlavní období. První období lze považovat za počáteční fázi okupace, která probíhala přibližně v letech 1895–1918. Další fáze, která byla pokusem o násilnou asimilaci, probíhala od roku 1919 do roku 1937. Třetí fází byly válečná léta a okupace byla ukončena v roce 1945, kdy bylo Japonsko poraženo Čínskou republikou (Taiwan Today 2003). Pomocí reforem se koloniální správci snažili proměnit Tchaj-wan ve vzorovou kolonii a Tchajwance chtěli začlenit do Japonského císařství. Aby mohli realizovat své plány, zavedli na ostrově školy, jelikož právě vzdělání bylo Japonci považováno za způsob, jak asimilovat Tchajwance. Po zavedení vzdělávacího systému byly mládeži vštěpovány japonské hodnoty, ale vzdělávací systém nebyl natolik úspěšný, aby Tchajwanci přijali japonskou identitu (Denap 2015, s. 48–49). Hnutím za takzvanou „japonizaci“ byla císařská politika, které se Tchajwanci museli přizpůsobit (Homma, s. 222). Japonci zavedli povinné japonské vzdělání a ve prospěch japonštiny byly omezeny místní jazyky a dialekty. Tchajwanci v tomto období dodržovali japonské zvyky a tradice, japonské náboženské obřady, přijali japonská jména a nosili i oblečení v japonském stylu (Taiwan Today 2003). Pro japonskou ekonomickou expanzi byl Tchaj-wan strategickým bodem, a tudíž ne všechny změny, ke kterým na ostrově během okupace došlo, byly škodlivé (Denap 2015, s. 49). Na ostrově se za podpory Japonců rychle rozvíjela tchajwanská ekonomika a na podporu hospodářského rozvoje se Japonci zaměřili i na infrastrukturu Tchaj-wanu, díky čemuž byly prodlužovány železniční tratě, rozšiřovalo se používání elektřiny, stavěly se dálnice, betonové přehrady na využití vodní energie a modernizovaly se přístavy. Zlepšilo se také školství, bankovníctví a zdravotnictví (Taiwan Today 2003). Během koloniální vlády začali Japonci rovněž využívat a rozvíjet právě horké prameny na Tchaj-wanu (Chen a Li 2019, s. 2). Tchaj-wan se nacházel na strategickém místě obchodních cest a Japonsko jej chtělo využít jako „odrazový můstek“ pro invazi na jih. Ostrov tedy Japonci rozvíjeli zejména pro své vlastní cíle (Denap 2015, s. 51). Industrializace byla především zaměřena na strategická průmyslová odvětví, jako je stavba lodí, chemikálie a kovy (Taiwan Today 2003).

Tchajwanci byli v průběhu koloniální vlády považováni za občany druhé kategorie. Lidé na Tchaj-wanu byli utlačováni a na rozdíl od Japonců, kteří na ostrov přesídlili, jim byly odeprény prestižní pozice ve vládě či vyšší pracovní pozice. Situace se zhoršila během válečných let a z Tchaj-wanu se stal válečný strategický bod. Ostrov tak začali využívat ke skladování a přepravě vojenských zásob. Nicméně Japonci potřebovali i vojenské posily k čemuž využili Tchaj-wance a z mužů vytvořili vojáky, kteří budou ve válce bojovat za Japonsko (Denap 2015, s. 50). Tchajwancům bylo slíbeno, že pokud budou věrni císaři a budou ochotni se pro něj obětovat, změní se tím i jejich postavení (Taiwan Today 2003). Přijetím do japonské armády se však jejich postavení nezměnilo a i zde s nimi bylo zacházeno jako s podřadnými. Oběťmi se staly i ženy, které byly nuceny sloužit jako sexuální otrokyně japonským vojákům (Denap 2015, s. 52–53). Mnoho těchto žen se už nikdy nevrátilo domů (Taiwan Today 2003)

Během japonské okupace byly objeveny čtyři hlavní horké prameny Kuan-c'-ling, Jang-ming-šan a S'-čchung-si, ale také horké prameny Pei-tchou, které byly objeveny německým obchodníkem už krátce před japonskou okupací, nicméně rozvíjely se převážně až v období japonské vlády. První letovisko Tchien-kou-an s horkými prameny bylo otevřeno v roce 1896 v Pej-tchou (Lee a King 2009, s. 246).

Kromě Japonců k rozvoji horkých pramenů přispěl také turismus (Chen a Li 2019, s. 2). Turismus se začal na ostrově rozvíjet po zavedení pětidenního pracovního týdne a dvoudenního volna, takzvaných víkendů. Tento systém byl vyzkoušen v roce 1990, nicméně systém v šesti okresech selhal. V roce 1996 bylo učiněno usnesení ohledně implementace systému a od roku 1998 byl systém dvoudenního volna ve zkušební době, přičemž veřejní činitelé mohli užívat dvoudenní volno dvakrát v měsíci. Systém byl 1. ledna 2001 implementován ve všech místních a úředních vládách či institucích a lidé na Tchaj-wanu nyní pracují pět dní v týdnu, obvykle 40 hodin za týden a následně mají dva dny volna, víkend (Hsu 2002, s. 137–138). Cestování a turistika byla také umožněna z důvodu ekonomického rozmachu. Když se v roce 1979 povolilo Tchajwancům cestování do zahraničí, začal se turistický ruch ještě více rozvíjet (Chen a Li 2019, s. 2).

V mnoha střediscích s horkými prameny docházelo k nadměrnému využívání pramenité vody a také okolního prostředí (Lee a King 2008, s. 341). Úřady tomuto problému začaly věnovat pozornost za účelem regulace využívání pramenité vody z horkých pramenů. Tchajwanská vláda se na horké prameny zaměřovala desetiletí, jelikož se chtěla pokusit stimulovat turistiku, ale hlavní a rozsáhlá propagace začala až v roce 1991. Cílem propagace bylo zlepšit kvalitu služeb poskytovaných v oblastech

s horkými prameny (Lee a King 2009, s. 247). Aby nedocházelo k nadměrnému využívání horkých pramenů, tak byly přijaty v roce 1999 změny v regulačním zákoně (Root Law Network 2010). V květnu roku 2003 byla formálně založena organizace s názvem „Tchajwanská turistická asociace horkých pramenů“ (The Hot Spring Tourism Association Taiwan). Tato celostátní turistická asociace poskytuje podporu, technické vedení a koordinaci jak jednotlivcům, tak i místním podnikům (Lee a King 2009, s. 247).

3.3. Turismus a horké prameny na Tchaj-wanu

Termální prameny jsou mnoho let oblíbenou přírodní léčivou silou. Na západě se tradičně používají při poskytování lékařské péče a jsou také častým turistickým cílem. S rozšiřující se popularitou horkých pramenů na trh vstoupilo i mnoho asijských zemí, z nichž především Japonsko a Tchaj-wan mají bohaté přírodní zdroje minerálních pramenů. Horké prameny se začaly více rozvíjet nejen kvůli zvýšenému povědomí o zdravotních přínosech, ale také z důvodu stárnoucí populace (Lee a King 2008, s. 342–343). Rušnější životní styl 21. století způsobuje, že mnoho lidí využívá svůj volný čas k aktivitám, které jsou prospěšné nejen pro jejich zdraví, ale také pro duševní pohodu v běžném životě (Lee a King 2009, s. 244).

Ostrov Tchaj-wan je obdařen velkým množstvím zdrojů horkých pramenů, které přilákaly mnoho turistů. Cestovní ruch byl tudíž na Tchaj-wanu identifikován jako jeden ze sektorů, který by mohl přispět k ekonomickému rozvoji státu (Liao, Hsu a Chang 2019, s. 1). Prostředí, ve kterém se mnoho horkých pramenů nachází, je umístěno daleko od rušných městských čtvrtí a cestovní ruch za horkými prameny turistům poskytuje klidné místo a především autentický zážitek (Lee a King 2008, s. 346). Obchodníci vzali v úvahu trend volného času při rozvoji a využívání horkých pramenů. Postavili mnoho areálů a hotelů v oblastech s horkými prameny, přičemž investovali i do pořízení moderních zařízení (Chen a Li 2019, s. 2–3).

Rostoucí povědomí a touha po dobrém zdraví byly právě jedním z hlavních impulzů pro růst zájmu o horké prameny. Cílem renovací a investic do areálů s horkými prameny je přeměnit tradiční koncept koupání zaměřený převážně na volný čas na více zdravotní koncept na tzv. hydroterapii horkými prameny. (Lee a King 2008, s. 342). Horké prameny se na Tchaj-wanu staly velmi oblíbenou volnočasovou aktivitou a je možné říct, že lákají turisty všech generací (Chen a Li 2019, s. 9).

Odlišné užívání volného času ve střediscích s horkými prameny je způsobeno generačními rozdíly. Generace turistů, narozených v letech 1981 až 2000, vyrůstaly s moderními technologiemi. Tato generace je zvyklá cestovat častěji a nepotřebuje cestovat tolik s přáteli či rodinou. Pro turisty této generace je včetně relaxace v horkých pramenech také důležité zveřejňovat obrázky na sociálních sítích, jako je například Instagram či Twitter (Chen a Li 2019, s. 10). Mladší generace turistů je hluboce ovlivňována nejnovějšími trendy na internetu či sociálních sítích a tradiční tchajwanský průmysl horkých pramenů tak stále více vyhovuje potřebám generace turistů narozených před rokem 1981, kterým se také pokouší stále nejvíce přizpůsobit své služby (Chen a Li 2019, s. 11). Tato generace turistů narozených mezi 60. a 80. léty 20. století je někdy též označována termínem děti „baby boomu“ (嬰兒潮 Ying'er chao) druhé světové války. Lidé, kteří jsou narozeni v těchto letech, spíše preferují užívání si volné času ve společnosti přátel či rodiny (Chen a Li 2019, s. 5).

Spokojenost zákazníků byla vždy považována za důležitý aspekt ve všech tržních sektorech, neboť právě na základě spokojenosti poskytovatelé služeb doufají, že se zákazníci opět vrátí (Mi, Chen, Cheng, Uwanyirigira a Lin 2019, s. 4). Na Tchaj-wanu je pro mnoho zákazníků důležitá cena a návštěvníci obvykle doufají, že areál s horkými prameny bude kvalitní a přitom za rozumnou cenu. Nejdůležitějšími faktory při výběru areálu s horkými prameny je pro turisty kvalita služeb, životní prostředí, kvalita horkých pramenů, vybavení, pohodlí a gastronomie. Kvalitním životním prostředím, ve kterém se horký pramen nachází, se rozumí místo, které je čisté, není hlučné a je ekologické (Mi, Chen, Cheng, Uwanyirigira a Lin 2019, s. 13–14). Pro většinu turistů je velmi důležitá kvalita hotelových služeb a považují to za podstatnou součást zážitku během svého výletu či dovolené. Podstatné je pro turisty také to, aby byly v areálu kvalitní horké prameny a dodržovala se hygienická opatření. Pro mnoho turistů je rovněž důležitá doprava k horkým pramenům. K většině střediskům vede autobusová doprava, nicméně poměrně velká část turistů využívá k cestování za horkými prameny osobní automobily. Jelikož většina lidí volí dopravu osobním automobilem, zůstává pro tuto skupinu turistů důležitým atributem také možnost parkování u střediska s horkými prameny. Turisté také preferují návštěvu horkých pramenů, které se nachází v blízkosti regionu, ve kterém bydlí, což může být způsobeno větším pohodlím (Lee 2010, s. 196–198). Zmíněné faktory velmi ovlivňují spokojenost spotřebitelů a poskytovatelé horkých pramenů se na ně pokouší reagovat (Mi, Chen, Cheng, Uwanyirigira a Lin 2019, s. 13).

Z kvantitativního výzkumu, který provedl Lee v roce 2003 si lze vyvodit, že horké prameny navštěvují především dospělí, výjimkou ale nejsou ani mladiství či děti. Výzkum také ukazuje, že horké prameny si získaly oblíbenost u mužů i žen, avšak návštěvnost byla mírně větší u mužů než u žen, to však neznamená že návštěvnost je každý rok stejná, či že tomu tak je i v současné době. Z průzkumu lze také vyvodit, že míra opakovaných návštěv v horkých pramenech je vysoká. Nicméně stále existuje mnoho turistů, kteří se do středisek s horkými prameny vydají úplně poprvé. Turista obvykle stráví v areálu s horkými prameny alespoň dva dny, někteří však preferují pouze jednodenní návštěvu. Důležitým atributem je pro mnoho turistů také společnost. Většina turistů preferuje návštěvu horkých pramenů v doprovodu své rodiny (Lee 2010, s. 196–197).

Jelikož se většina horkých pramenů nachází v přírodních či horských oblastech, je důležité během cestování dbát na ochranu životního prostředí. Při udržitelném rozvoji životního prostředí a k ochraně přírodních zdrojů by mohla přispět ekoturistika, která je v posledních letech jedním z nejrychleji rostoucích odvětví cestovního ruchu (Lee 2007, s. 771–772). Aby na Tchaj-wanu nedocházelo k ničení přírody, byla v roce 2001 založena „Tchajwanská asociace ekoturistiky“, která postupně na ostrově tento ekologický program rozvíjí. Jedná se o nové turistické myšlení s cílem rekreačního rozvoje a ochrany přírody (Taiwan Ecotourism Association 2015). Střediska s horkými prameny se pokouší spojit s ostatními atrakcemi v okolí, jako jsou například národní parky, aby vytvořily jedinečný a udržitelný turistický program. (Lee 2010, s. 201). Přínosem jsou také organizované akce a festivaly, které jsou pro turisty velmi atraktivní (Lee a King 2008, s. 346).

Horké prameny jsou na Tchaj-wanu jedním z nejrychleji rostoucích sektorů v turistickém ruchu. Vysoká návštěvnost je způsobena především kvůli různorodému obsahu vodních minerálů, jaké nemají žádné jiné turistické destinace s horkými prameny. Co se týče rozvoje Tchaj-wanu, tak průmysl horkých pramenů nabízí velký potenciál. Ze strany tchajwanských úřadů však byla tomuto potenciálu horkých pramenů věnována pouze malá pozornost, a to především v jejich rozvoji či řízení zdrojů. I přes to, že tchajwanské úřady zavedly změny v regulačním zákoně, který by měl chránit a omezovat využívání endemické vody z horkých pramenů, jak už bylo zmíněno. Nicméně majitelé horkých pramenů stále nejsou spojeni do formálního seskupení, kvůli čemuž v mnoha případech dochází k nadměrnému využívání horkých pramenů. Podle tchajwanské národní asociace horkých pramenů v roce 1999, před zavedením regulačního zákona,

vlastnila pouze polovina z 230 podniků s horkými prameny požadovaná povolení k využívání vody a půdy (Lee a King 2008, s. 341).

Wellness turistika je označení pro holistický styl cestování. Hlavním cílem tohoto typu turistiky je udržování a zlepšování nejen tělesné stránky, ale také mysli. Jelikož se mnoho lidí v dospělosti zaměřuje především na zdraví, je pro řadu z nich preferovaný cestovní ruch spojený s wellness (Chen, Liu a Chang 2013, s. 122–123). Stárnutí populace je v současné době problémem mnoha zemí, avšak poměrně velká část států s vysokým věkovým průměrem obyvatelstva se nachází v Asii. Ve světě je nejrychleji stárnoucí zemí Japonsko, ve kterém byl v roce 2020 průměrný věk populace 48,4 let (Worldometer – Japan). Stárnutí populace je problémem i na Tchaj-wanu, kde v roce 2020 byl průměrný věk populace 42,5 let (Worldometer – Taiwan). Na Tchaj-wanu proběhl průzkum, který zjistil, že pro seniory jsou v životě nejdůležitější tři hlavní aspekty, a to harmonicky strávený život s rodinou, zdravý život a finanční zajištění. Pro turistický průmysl tak seniorský trh představuje příležitost k rozvoji a růstu wellness turistiky nejen na Tchaj-wanu, ale i po celém světě (Chen, Liu a Chang 2013, s. 122)

3.4. Japonská kultura v současné době na Tchaj-wanu

Tchajwanská kultura, zvyky, tradice či náboženství byly značně ovlivněny během japonského kolonialismu a v současné době tak lze na Tchaj-wanu stále vidět pozůstatky tradiční japonské kulturu, jako jsou horké prameny, oden, enka, saké či Bushido. Na ostrově se však rozšířily i novodobé japonské trendy a popkultura. Příkladem jsou japonské komiksy, karaoke, anime, J-POP, videohry a japonská móda (Homma, s. 223). Pro Tchajwance se stalo Japonsko v mnoha ohledech vzorem. Mnoho dětí na Tchaj-wanu si oblíbilo japonské komiksy a dospívající mají oblibu v japonské populární hudbě. Pro mnoho Tchajwanců, kteří si tento žánr hudby oblíbili, jsou kapely inspirací i co se týče oblečení či účesů. Rovněž ovlivňují trendy v oblékání a účesech (Hwang 2003). Na Tchaj-wanu se po mnoho let vysílají i japonské televizní programy (Homma, s. 223).

Pro zdraví jsou prospěšné nejen horké prameny a wellness, ale také vyvážená strava, a tak většina turistů vyžaduje během svých cest za horkými prameny zdravá, vyvážená, výživná a chutná jídla. Mezi lidmi na Tchaj-wanu jsou japonská jídla velmi oblíbená, a právě japonské kulinářské umění a poskytování těchto jídel v hotelových resortech s horkými prameny je považováno za zásadní (Chen, Liu a Chang 2013, s. 130).

Známa pro svůj průmysl horkých pramenů na Tchaj-wanu je především čtvrt Pej-tchou města Tchaj-pchej, která se rozvinula a vzkvétala během japonského koloniálního období. „Termální lázně Pej-tchou“, založené v roce 1913 během japonského koloniálního období, byly velkým komplexem a prvními veřejnými lázněmi na Tchaj-wanu (Wentsung 2014, s. 260). Po skončení koloniálního období byly lázně i nadále hojně využívány a scházelo se zde mnoho politiků a podnikatelů (Taiwan today 2011). Kromě lázeňského komplexu však byla oblast známá také tím, že zde byly poskytovány sexuální služby, které byly využívány především během korejské a vietnamské války (Wentsung 2014, s. 260). Koncem 70. letech. 20. století byla vedením města prostituce v Pej-tchou zakázána. Tento tvrdý zásah způsobil velký hospodářský pokles, který trval desetiletí (Taiwan today 2011). Místo bylo i nadále spojováno se svým historickým stigmatem, což zapříčinilo úbytek cestovního ruchu a lázně začaly být opuštěné (Wentsung 2014, s. 260). V roce 1994 objevila opuštěný lázeňský dům skupina studentů a učitelů základní školy Pej-tchou a požádali o jeho zachování (Beitou Hot Spring Museum). Díky sepsané petici na záchranu lázní a společnému úsilí veřejných i soukromých sektorů se budově začalo věnovat více pozornosti (Taiwan today 2011, Wentsung 2014, s. 260). „Termální lázně Pej-tchou“ byly v únor 1997 označeny za městskou historickou památku (Beitou Hot Spring Museum). Po celkové přestavbě byly lázně v roce 1988 oficiálně otevřeny jako „Muzeum horkého pramene Pej-tchou“. Muzeum horkých pramenů bylo využito jako výchozí bod k oživení a rozvětvení místního dědictví historických, kulturních či přírodních památek a budova se stala skutečným symbolem oblasti Pej-tchou (Wentsung 2014, s. 263).

3.5. Současné vztahy mezi Tchaj-wanem a Japonskem

Tchajwanská prezidentka Cchaj Jing-wen v lednu 2021 pronesla, že si přeje, aby svět věděl, jak dobré sousedské vztahy s úzkými vazbami mezi sebou obě země mají. Také dodala, že hluboké pouto obou zemí posílily především osobní vazby mezi lidmi z Japonska a Tchaj-wanu, což je podle ní základem tchajwansko-japonských vztahů. V současné době neexistují žádné formální diplomatické vztahy mezi těmito zeměmi, jelikož Japonsko oficiálně uznává Čínskou lidovou republiku (Kennedy 2021). Mezi Japonskem a Tchaj-wanem však probíhají neoficiální styky, které slouží k jednáním o obchodní záležitostech (Homma, s. 223). Cílem vztahů obou zemí je spolupráce, sdílené hodnoty a vzájemná bezpečnost. Silná spolupráce mezi Tchaj-wanem a Japonskem však

také stále existuje v některých oblastech politiky. Přestože jsou styky neoficiální, pomohly v integraci Tchaj-wanu do mezinárodního společenství (Kennedy 2021).

Na Tchaj-wanu jsou rovněž zřízeny japonské internetové stránky, které jsou poměrně často a pravidelně navštěvovány Tchajwanci. Tchaj-wan je tak jednou z mála zemí, která produkuje mnoho informací v japonštině (Homma, s. 223). Příkladem jednoho z internetových webů, který udržuje vztahy mezi Tchaj-wanem a Japonskem, je stránka „Japonsko-tchajwanská výměnná asociace“. Tato asociace byla založena ministerstvem zahraničních věcí a ministerstvem mezinárodního obchodu a průmyslu již v roce 1972. Účelem této stránky je udržovat a rozvíjet vazby mezi Tchaj-wanem a Japonskem, usnadňuje vstup a pobyt japonských turistů na Tchaj-wanu. Cílem je i posílení akademických a kulturních vazeb či rozvoj ekonomických, technologických a obchodních vazeb (Japan-Taiwan Exchange Association).

Mohlo by se zdát, že na základě současných tchajwansko-japonských vztahů je historie koloniálního období už opomenuta, nicméně i Tchajwanci, kteří podleli současným japonským trendům, na koloniální historii nezapomněli a pro historiky je stále tchajwanská historie v období japonského kolonialismu velmi kontroverzním tématem. Padesátiletá japonské okupace neproměnila Tchajwance v Japonce (Taiwan Today 2003).

4. Praktická část

4.1. Postup při výzkumu

Jak je již v podkapitole o metodologii uvedeno, tak pro praktickou část je zvolen z již zmíněných důvodů kvalitativní výzkum. Ten patří k induktivním metodám vědecké práce, neboť v rámci výzkumu je postupováno od jedinečného k obecnému, tj. k možné teorii krátkého, středního, nebo dlouhého dosahu. Výsledkem však může být například jen bližší objasnění vztahů mezi zkoumanými jevy. To potvrzuje i Disman (2002), který uvádí, že „...kvalitativní výzkum používá induktivní logiku. Na začátku výzkumného procesu je pozorování, sběr dat. Pak výzkumník pátrá po pravidelnostech existujících v těchto datech, po významu těchto dat, formuluje předběžné závěry a výstupem mohou být nově formulované hypotézy nebo nová teorie“ (Disman, s. 286).

Vedle tohoto rozdělení lze ještě na typy výzkumů pohlížet z pohledu měřitelnosti výsledků. Strauss a Corbinová (1990) zmiňují, že „*termínem kvalitativní výzkum rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Může to být výzkum týkající se života lidí, příběhů, chování, ale také chodu organizací, společenských hnutí nebo vzájemných vztahů*“ (s. 10). Disman (2002) doplňuje, že cílem kvantitativního výzkumu je testování hypotéz, přičemž cílem kvalitativního výzkumu je vytvoření nových hypotéz, nového porozumění a vytvoření teorie. „*Kvalitativní výzkum je nenumerické šetření a interpretace sociální reality. Cílem tu je odkrýt význam podkládaný sdělovaným informacím*“ (s. 285). Znamená to, že prvotně se ve výzkum zaměřím na obsah a jeho hodnoty tak, abych jim porozuměla a našla jejich význam, než že bych chtěla dojít ke kvantifikovaným závěrům. Hendl (2005) uvádí, že „*neexistuje jediný obecně uznávaný způsob, jak vymezit nebo dělat kvalitativní výzkum*“ (s. 49).

Jak je již uvedeno, Strauss a Corbinová (1990) doporučují nejdříve zvolit výzkumný problém, přičemž uvádějí 3 podněty, které k takovému definování napomáhají. Zde je již v části zaměřené na metodologii uvedeno, že k tématu mě přivedla poměrně neprobádaná oblast, ve které je mým cílem zjistit, jaký mají vztah obyvatelé Tchaj-wanu k horkým pramenům v historickém, kulturním, zdravotním a sociálním kontextu. Z tohoto cíle vychází i potřeba položení výzkumné otázky, která dle Strausse a Corbinové (1990) má napomoci výzkumníkovi v zúžení zkoumaného problému do velikosti, kterou lze pro výzkum využít.

Disman (2002) navrhuje do výzkumu zahrnout rovněž tzv. předvýzkum, který „...je testem nástrojů, které ve výzkumu hodláme použít.“ (s. 122). Dodává, že „předvýzkum by měl být nezbytnou součástí každé výzkumné akce“ (s. 122). Nabídla se tedy možnost, že i zde je zvolen menší počet respondentů, kteří poslouží jako součást předvýzkumu, přičemž tato potřeba vyvstává i z důvodu omezení způsobeného pandemií covid-19. Původně totiž bylo v plánu realizovat výzkum formou zúčastněného pozorování a rozhovorů s návštěvníky horkých pramenů na Tchaj-wanu. Z výše popsaných důvodů byla nakonec zvolena forma komunikace s respondenty pomocí písemného dotazníkového šetření. Dotazník s otázkami respondenti obdrželi prostřednictvím emailu v čínském jazyce včetně veškerých informací týkajících se rozhovoru. Cílem otázek je získat podrobnější informace k dané problematice. Bude zkoumat, jaké mají respondenti zkušenosti s horkými prameny a hlavní výzkumná otázka zní: „Jaký mají vztah obyvatelé Tchaj-wanu k horkým pramenům v historickém, kulturním, zdravotním a sociálním kontextu?“

Proto se však zaměřuji i na to, jaký je jejich postoj k samotnému Japonsku, které v minulosti kolonizovalo jejich zemi. Odpovědi respondentů jsou v práci anonymizovány a bude zveřejněna pouze část osobních údajů, jako je bydliště, věk a pohlaví, aby bylo možné lépe zhodnotit nasbíraná data.

4.1.1. Respondenti

Pro tento předvýzkum jsem oslovila pět respondentů z Tchaj-wanu, nicméně rozhovor přislíbili pouze čtyři respondenti. Výběr respondentů byl učiněn prostým náhodným výběrem. Aby byla zachována anonymita respondentů, bude každému z nich přiděleno písmeno, kterým budou v předvýzkumu rozlišováni.

1. Respondent A: Žena, 36 let, dřívější bydliště Tchaj-wan – Tchaj-čung, v současné době Olomouc.
2. Respondent B: Žena, 39 let, Tchaj-wan – Tchaj-pej.
3. Respondent C: Žena, 21 let, Tchaj-wan – Tchao-jüan.
4. Respondent D: Žena, 22 let, Tchaj-wan – Nová Tchaj-pej.

Respondentkou A je 36letá žena, která pochází z Tchaj-wanu z města Tchaj-čung, ale v současné době žije v České republice v Olomouci. Horké prameny tudíž v současné době nenavštěvuje, nicméně má s nimi zkušenosti z dětství, kdy ji k horkým pramenům

brala její rodina. Rovněž během studia na střední škole jela k horkým pramenům na školu v přírodě a později je navštěvovala i s přáteli.

Druhá respondentka, označená písmenem B, je 39letá žena, která pochází z města Tchaj-pej na Tchaj-wanu a horké prameny navštívila mnohokrát.

Třetí respondentkou, která je označena písmenem C, je 21letá žena z Tchaj-wanu žijící ve městě Tchao-jüan a horké prameny navštěvovala především jako dítě se svou rodinou.

Písmenem D je označena čtvrtá respondentka. Je to 22letá žena, která pochází z města Nová Tchaj-pej na Tchaj-wanu. Horké prameny už v minulosti navštívila, nicméně do středisek nejezdí příliš často.

4.1.2. Otázky

Dotazník je pro všechny stejný a respondenti ho obdrželi v čínském jazyce. Otázky níže uvádím v českém překladu.

Otázky 1.–5. jsou zaměřeny na osobní zkušenosti respondentů s horkými prameny, přičemž 1.–3. otázka se týkala návštěvnosti a otázky 4.–5. jsou zaměřeny na zdravotní účinky pramenů. V 6. otázce je zkoumáno, zda se v posledních letech zvýšila popularita horkých pramenů. Otázka 7. se týkala ekoturistiky a zda respondenti považují horké prameny za její součást. 8. otázka se týkala příspěvku průmyslu horkých pramenů do ekonomiky Tchaj-wanu. Poslední otázky 10.–11. se netýkaly horkých pramenů. Jejich cílem bylo zjistit, jaký mají respondenti postoj k Japonsku, jelikož horké prameny jsou kulturním dědictvím, které na ostrově zůstalo po japonské koloniální nadvládě.

Otázky:

1. Navštívil/a jste někdy horké prameny? Pokud ano, tak jaké a proč jste zvolil/a právě toto středisko s horkými prameny?
2. Navštěvujete horké prameny pravidelně? Jak dlouho většinou trvá Vaše návštěva? Zůstáváte obvykle v resortu s horkými prameny na více dnů?
3. Navštěvuje horké prameny v doprovodu Vaší rodiny/přátel, nebo sami? Zdá se Vám, že horké prameny navštěvují více muži, nebo ženy?
4. Myslíte si, že jsou horké prameny prospěšné pro zdraví? Pomohly Vám s nějakým zdravotním problémem? Jakým? Myslíte si, že pomáhají ke zmírnění stresu, relaxaci nebo odpočinku?

5. Znáte některé typy vody horkých pramenů? Víte, jaké jsou její účinky? K jakému léčení se voda doporučuje?
6. Domníváte se, že v posledních letech se rozmohl trend horkých pramenů? Jsou výlety za horkými prameny více nabízeny cestovními kancelářemi? Souhlasíte s tím, aby se horké prameny propagovaly? Myslíte si, že je případná propagace způsobena stárnutím populace?
7. Souhlasíte s rozvojem ekoturistiky na Tchaj-wanu? Domníváte se, že k jejímu rozvoji pomáhají i horké prameny?
8. Přispívají horké prameny k ekonomice Tchaj-wanu?
9. Považujete horké prameny za národní kulturu? Bylo tomu tak vždy?
10. Jak vnímáte Japonsko? Co říkáte na jejich kulturu? Jak vnímají Japonsko Vaši rodiče?
11. Pokud se řeší historie a konkrétně období, kdy byl Tchaj-wan kolonií Japonska, je to pro Vás citlivé téma? Myslíte si, že vše zavedené během koloniálního období bylo pouze špatné nebo že bylo i něco dobré?

4.1.3. Etické otázky výzkumu

Aby byla dodržena etická stránka předvýzkumu, byli respondenti nejprve obeznámeni se samotným výzkumem a vyplněním dotazníku udělili souhlas ke zpracování informací. Každý dotazník v úvodu obsahoval potřebné informace k předvýzkumu. Dotazník byl anonymní a účastníci byli pouze požádáni o vyplnění osobních údajů pro analýzu. Respondentům také bylo sděleno, že pokud jsou pro ně některé otázky příliš osobní nebo citlivé, nejsou povinni na ně odpovídat a mohou přejít k dalším otázkám. Jelikož se jedná o kvalitativní výzkum, tak byli respondenti požádáni, aby své odpovědi co nejvíce rozvinuli a také jsme je požádali, zda je možné po obdržení odpovědí je kontaktovat s případnými dotazy. Rozhovor probíhal písemnou formou v čínštině, aby byl pro respondenty co nejkomfortnější. Každý respondent měl též právo ze studie kdykoli odstoupit.

Analytická část práce se zabývá výzkumem a daty, které v něm byly získány. V této části budou analyzovány polostrukturované hloubkové rozhovory. Je typické respondenty v kvalitativních rozhovorech citovat, nicméně v této práci budou jejich odpovědi na otázky pouze parafrázovány, jelikož rozhovor probíhal v cizím jazyce.

4.2. Analýza odpovědí dotazníkového šetření

Hendl (2005) člení metodologii výzkumu nejen na dedukci a indukci, ale rovněž na analýzu a syntézu, kdy „*analýza spočívá v rozdělení celku na jeho komponenty a zkoumání, jak tyto komponenty fungují...*“ (s. 35). Analýza odpovědí zde napomáhá k rozdělení tématu na jednotlivé výpovědi respondentů, přičemž v další kapitole pak budu v těchto jednotlivinách hledat podobnosti, vztahy a vzorce.

4.2.1. Návštěvnost horkých pramenů

V rozhovorech byly respondentky konkrétně dotazovány na to, jaké mají zkušenosti s horkými prameny, podle čeho si střediska volily a jak obvykle vypadá či probíhá jejich návštěva. Nejvíce zkušeností s horkými prameny má respondentka B, která zmiňuje, že horké prameny navštívila více než tucetkrát. Respondentka B obvykle volí horké prameny v oblastech města Tchaj-pej a Nové Tchaj-pej a zmínila, že kvalita horkých pramenů a doprava k nim je v těchto oblastech velmi dobrá. Respondentka B preferuje a také doporučuje zvolit soukromé horké prameny před veřejnými. Horké prameny obvykle navštěvuje dvakrát ročně a ve středisku stráví dva dny, což podle ní není příliš často oproti některým lidem, kteří mají opravdu rádi horké prameny. Respondentka B obvykle navštěvuje horké prameny v doprovodu své rodiny.

Respondentka C obvykle zvolí středisko s horkými prameny na základě recenzí od známých, jejich kvality, ale také ceny. V místech, kde jsou horké prameny velmi oblíbené, mají hotely obvykle vany s horkým pramenem, ale také veřejný bazén s termální vodou. Respondentka C horké prameny navštěvovala především jako dítě. Stejně jako respondentka B tak i respondentka C jsou v resortu s horkými prameny obvykle přes noc, tudíž v resortu stráví dva dny.

Respondentka D navštěvuje horké prameny pouze málokdy, nicméně pokud se do střediska vydá, tak si vybere středisko, které každý zná a je slavné právě svými horkými prameny. Ve středisku někdy pobude pouze jeden den, jindy zůstává přes noc, a tudíž stejně jako respondentka B a respondentka C, tak i ona v resortu stráví dva dny.

Respondentka A volbu horkých pramenů nechává na rodině či přátelích, nikdy si sama středisko, do kterého jela nevybírala. Horké prameny navštěvovala především jako dítě se svou rodinou a později jela několikrát s přáteli. K horkým pramenům také jednou jela na školu v přírodě během studia na střední škole, nicméně horké prameny příliš často nenavštěvuje. Podobně jako respondentka B, respondentka C a respondentka D, tak

i respondentka A většinou v resortu s horkými prameny stráví dva dny, někdy ale zvolí dlouhodobější návštěvu a ve středisku zůstane i tři dny.

Co se týče rozdílu, zda horké prameny navštěvují více muži než ženy, se všechny respondentky shodly, že není rozdíl v počtu mužů a žen. Respondentka B dokonce zmiňuje, že dle jejího názoru navštěvují horké prameny více ženy než muži. Respondentky se také shodly na tom, že horké prameny obvykle navštěvují v doprovodu své rodiny, přičemž respondentka A, respondentka C a respondentka D navštěvují horké prameny i s přáteli.

4.2.2. Zdravotní využití horkých pramenů

Respondentka A, respondentka B a i respondentka C se shodly, že si nejsou jisté, zda horké prameny dokážou vyřešit zdravotní problém a horké prameny tudíž navštěvují především kvůli relaxaci. Jediná respondentka D se nezmínila, že by měla určité pochybnosti o jejich využití při zdravotních komplikacích. Respondentka D dokonce v rozhovoru sděluje, že si myslí, že kromě odbourávání stresu a uvolnění jsou horké prameny prospěšné pro zdraví. Respondentka A se domnívá, že kromě relaxace jsou horké prameny vhodné k uvolnění svalového napětí, podporují krevní oběh a myslí si, že mohou i podpořit tvorbu keratinu. Podle respondentky C horké prameny zlepšují krevní oběh. Respondentka B se domnívá, že horké prameny jsou obecně zdraví prospěšné a z její osobní zkušenosti ji horké prameny především pomáhají uvolnit svaly a zmírňují bolest ramen.

Respondentky se příliš nezajímají o typy horkých pramenů a jejich specifické účinky. Respondentka A podotkla, že si při příjezdu do střediska přečte informace o vlastnostech zdejších pramenů, nicméně po přečtení je vždy zapomene a nevzpomíná si, o jaké prameny šlo a ani jaké byly jejich účinky. Respondentka B rozezná dva druhy pramenů a zmiňuje, že většina horkých pramenů na Tchaj-wanu je uhličitých, přičemž u tohoto typu je obeznámená i s vlastnostmi vody a jejími výhodami. Zmiňuje se, že uhličitě prameny jsou příznivé pro pokožku. Respondentka D zná pouze sirné prameny.

4.2.3. Turistika za horkými prameny

Co se týče rostoucího trendu horkých pramenů, byl názor respondentek velmi odlišný. Respondentka C se domnívá, že cestování za horkými prameny se v posledních letech stalo více rozmanité a že existuje i více inovativních řešení, která lákají turisty. Také

souhlasí s tím, že horké prameny jsou skvělou možností cestování. Naopak respondentka B podotýká, že turistika za horkými prameny byla na Tchaj-wanu vždy populární a je to oblíbená možnost cestování. Respondentka A se naopak domnívá, že turistů cestujících za horkými prameny je v současnosti mnohem méně kvůli pandemii koronaviru. Respondentka D je stejného názoru jako respondentka A. Oblíbenost horkých pramenů posuzuje pouze z krátkodobého hlediska, tudíž v rozhovoru také zmiňuje epidemii, která dle jejího názoru těžce zasáhla do tohoto průmyslu. Zmiňuje, že ale pocituje aktivní propagaci a snahu o záchranu od místních samospráv a jako příklad uvádí park s horkými prameny S'-čchung-si ve městě Pching-tung (屏東的四重溪溫泉村, Ping dong de si chong xi wenquan cun).

Kromě respondentky D, která se nevyjádřila, se všechny respondentky shodly, že obliba horkých pramenů nemá dle jejich názoru nic společného se stárnutím populace. Respondentka B ale podotkla, že v posledních letech věnují Tchajwanci více pozornosti volnočasovým aktivitám a rozvoji cestovního ruchu. Respondentka B souhlasí s podporou turistiky za horkými prameny. Respondentka A už tak úplně s podporou turistiky za horkými prameny nesouhlasí. Uvědomuje si, že pomocí horkých pramenů lze rozvíjet turistický průmysl, nicméně obává se poškození životního prostředí způsobeného nadměrným počtem turistů.

Respondentka A, respondentka B a respondentka C se také shodly, že je potřeba chránit životní prostředí, a tudíž by se měl cestovní ruch rozvíjet pouze do určité míry. Respondentka B poznamenala, že v posledních letech bylo kvůli nadměrnému rozvoji hotelového průmyslu zničeno životní prostředí v mnoha horských oblastech. Zmínila také, že vláda zavedla přísnější politiku rozvoje cestovního ruchu právě v reakci na nadměrný rozvoj hotelového průmyslu. Dle jejího názoru horké prameny k rozvoji ekoturistiky nepřispívají a o ochranu životního prostředí by se měli spíše zasloužit provozovatelé středisek s horkými prameny a turisté. Provozovatelé mohou k ochraně životního prostředí přispět tím, že budou dodržovat ekologické předpisy. Turisté by mohli pomoci tím, že budou bojkotovat nelegální budovy a budou volit hotely či resorty, které jsou legální v souladu s normami ekologické ochrany. Respondentka C podotkla, že většinu výletů k horkým pramenům nelze považovat za ekoturistické, jelikož většina podniků je soukromých a spíše komerčního charakteru. Myslí si, že ekoturismus by se měl rozvíjet především proto, aby pomohl lidem přiblížit a pochopit ekologickou ochranu. Respondentka A se shoduje s respondentkou C a obě souhlasí, že cestovní ruch by se měl

rozvíjet, ale na úkor životního prostředí, které je dle jejího názoru stále nejdůležitější. Odlišný postoj měla pouze respondentka D, která se domnívá, že horké prameny jsou užitečné pro rozvoj ekoturistiky. Popisuje, že horké prameny jsou samy o sobě přírodní a obvykle se nachází v krajině. O obavách ze znečištění životního prostředí se respondentka D v rozhovoru nezmiňuje.

Všechny respondentky se však shodly, že horké prameny přispívají tchajwanské ekonomice, nicméně respondentka D souhlasí pouze z části. Podotýká, že horké prameny nejsou pro Tchaj-wan hlavním zdrojem příjmu. Respondentka B naopak zmiňuje každoroční sezónu horkých pramenů, která se koná v zimě. Cestovní kanceláře využívají příležitosti a nabízí různé služby v cestovním ruchu s horkými prameny v kombinaci s místními restauracemi, zábavnými parky a dalšími atrakcemi, aby přilákali veřejnost, která zde bude utrácet peníze, což poměrně podporuje ekonomiku.

4.2.4. Horké prameny a propojení s Japonskem

Při otázce, zda jsou horké prameny považovány za tchajwanskou kulturu se respondentky A a C opět jednohlasně shodly a horké prameny za národní kulturu nepovažují. Podle respondentky B může být koupání v horkých pramenech mnoha Tchajwanci považováno za tradiční koncept ochrany zdraví, ale není si jistá, zda je lze, či nelze považovat za národní kulturu. Respondentka D je podobného názoru jako respondentka B a myslí si, že horké prameny lze považovat za druh kultury. Zmiňuje například, že pod názvem Pej-tchou si každý okamžitě vzpomene na horké prameny. Nemyslí si však, že je lze považovat za celonárodní kulturu Tchaj-wanu, ale spíše kulturu místní.

Podle respondentky C kulturu koupání v horkých pramenech skutečně ovlivnili Japonci, nicméně i přes to, že lidé na Tchaj-wanu mají také rádi koupání v horkých pramenech, neznamená to, že jsou tchajwanskou kulturou. Pro respondentku A jsou horké prameny pouze volnočasovou aktivitou.

Pokud jde o to, jaký pohled mají respondentky na Japonsko, tak došlo ke shodě u respondentky A a respondentky B, přičemž obě řekly, že by nebyly schopny se přizpůsobit japonskému sociálnímu a pracovnímu prostředí pod vysokým tlakem. Podle respondentky B je Japonsko velmi přísná země, která usiluje o vysokou kvalitu ve všech aspektech. Obě respondentky mají rády tradiční japonské umění a kulturu. Respondentka C má trochu odlišný názor. Podle ní má většina Tchajwanců, a i ona samotná Japonsko oblíbené a ráda do Japonska cestuje. Vysoké mínění je podle ní způsobeno převážně

čistými ulicemi či uspořádáním domů. Popisuje, že Japonské značky jsou na Tchaj-wanu velmi oblíbené a domnívá se, že se japonské věci se snadněji používají. Také respondentka D má Japonsko velmi ráda. Popisuje, že se jí líbí japonská krajina, jídlo a atmosféra celé země. Tento odlišný pohled respondentky D a respondentky C s respondentkami A a B může být způsoben věkovým rozdílem.

Respondentky byly také dotazovány, jaký pohled mají na Japonsko jejich rodiče, abych zjistila, zda je mezi generacemi odlišný pohled. Respondentka A potvrdila, že její rodiče mají na Japonsko o něco negativnější pohled než její generace, nicméně nikdy s ní na toto téma příliš nehovořila. Rodiče respondentky B mají na Japonsko stejný pohled jako ona a Japonsko nijak zvlášť neodmítají. Ani rodiče respondentky C Japonsko nezavrhují, jelikož se narodili až v roce 1965 a koloniální období trvalo pouze do roku 1945. Maminka respondentky D nemá na Japonsko žádný vyhraněný názor, ale její tatínek má naopak Japonsko velmi rád. Respondentka popisuje, že se mu moc líbí japonská architektura, umění a i japonština.

Pro respondentku A, respondentku D a ani respondentku B není citlivé diskutovat o historii a období, kdy byl Tchaj-wan japonskou kolonií. Respondentka D zmiňuje, že to ale může být citlivé pro někoho ze starší generace. Respondentka B má babičku, která žila během koloniální vlády Japonska a byla v té době nucena naučit se japonsky, ale japonsky uměla pouze mluvit, neuměla číst ani psát. Všechny respondentky se shodly, že vše, co sebou koloniální vláda Japonska přinesla nebylo pouze špatné. Všechny si uvědomují mnoho konfliktů, ke kterým během koloniálního období docházelo, ale také vědí, že japonská vláda v mnoha věcech přispěla k rozvoji ostrova. A zmiňuje, že informace o pozitivních i negativních dopadech, které na Tchaj-wan přineslo japonské koloniální období lze najít v učebnicích dějepisu. Podle respondentky B japonská vláda částečně přispěla k tchajwanské infrastruktuře. Respondentka C shledává výhody japonské okupace ve vzdělávání Tchajwanců, ačkoli tak činili, aby mohli ostrov lépe ovládat. Respondentka také odkazuje na film „Bojovníci duhy“ (賽德克·巴萊, Sai de ke ba lai), který je na Tchaj-wanu velmi známý. Film poukazuje na zvěrstva, která se děla místním obyvatelům během okupace. Respondentka také poukazuje na to, že Tchajwanci nechtějí být kolonizováni Japonskem.

4.3. Syntéza výsledků a zodpovězení výzkumné otázky

V této části práce půjde o složení získaných informací z rozhovorů do celku, přičemž cílem je zachycení organizačních principů a vztahů jednotlivin v celku. Syntéza je zde provedena formou zobecnění výsledovaného chování a postojů respondentů v rámci jednotlivých témat tak, jak jsou členěna v kapitole zaměřené na analýzu. V závěru syntézy se pokouším definovat vztahy obyvatel Tchaj-wanu k horkým pramenům v historickém, kulturním, zdravotním a sociálním kontextu, čímž se snažím odpovědět i na hlavní výzkumnou otázku.

4.3.1. Téma návštěvnosti (sociální aspekt)

Na základě výsledků tohoto předvýzkumu lze konstatovat, že co se týče návštěvnosti horkých pramenů, mají obyvatelé Tchaj-wanu mnoho zkušeností. Podobně jako ve výzkumu Lee (2010), lze i zde vyzorovat, že mnoho lidí plánuje návštěvu horkých pramenů na více dnů. Turisté obvykle v areálu zůstávají přes noc a stráví zde tak dva dny, což odpovídá i rozdělení pracovního týdne na Tchaj-wanu, které bylo do praxe implementováno v roce 2001. Potvrdilo se zde také, že Tchajwanci spíše preferuje návštěvu v doprovodu své rodiny, přičemž první zkušenost s horkými prameny mají někteří už v dětství, kdy je k horkým pramenům brali jejich rodiče, popřípadě horké prameny navštívili se školou. Významné je však zjištění, že se jedná o tradici z dětství, ve které respondenti pokračují i v dospělosti a horké prameny navštěvují i dále, přičemž k horkým pramenům jezdí povětšinou s rodinou, ale také s přáteli. To není v souladu s teorií studie Chen a Li (2010), která uvádí, že generace turistů narozených v letech 1981 až 2000 nepotřebuje cestovat v doprovodu přátel či rodiny.

4.3.2. Téma zdravotního využití (zdravotní aspekt)

Výsledky výzkumu také ukazují, že existují určité pochybnosti, zda dokážou horké prameny vyřešit zdravotní problémy. Ve střediscích i na internetu se lze dočíst mnoho informací o typech pramenů, nicméně těmto informacím není věnována příliš velká pozornost, což lze přisoudit pochybnostem o léčivých účincích horkých pramenů. Pokud už návštěvník horkých pramenů uvažuje o zdravotním přínosu pobytu, pak ho napadne především odpočinek pro svaly, uvolnění a zmírnění stresu. Ze zdravotního hlediska jsou ještě všeobecně sledovány výhody, že horké prameny podporují krevní oběh. Hlavní

motivací pro návštěvu horkých pramenů tak především zůstává relaxace a příjemně strávený čas.

4.3.3. Téma turistiky za horkými prameny (kulturní aspekt)

Na základě dat nelze jednoznačně potvrdit, že jsou horké prameny rostoucím trendem, jelikož turistika za horkými prameny je na Tchaj-wanu dlouhodobě populární. Nelze opomenout ani pandemii, která zasáhla celý svět a omezila cestování, tudíž průměrný počet návštěvníků by se značně lišil. Nicméně studie je z hlediska dlouhodobého charakteru a pandemie je zde považována jako mimořádná událost a do výzkumu není zahrnuta. Navíc zda bude mít pandemie dopad na snížení či zvýšení počtu turistů, ve střediscích s horkými prameny, se projeví až časem. Data získaná ve výzkum také naznačují, že stárnutí populace by nemělo mít vliv na oblibu horkých pramenů, avšak cestovnímu ruchu a volnočasovým aktivitám je na Tchaj-wanu v posledních letech věnováno více pozornosti.

Rozvojem turistického průmyslu však dochází k značnému znečištění životního prostředí, což obyvatele Tchaj-wanu shledávají jako poměrně velký problém, na který by se mělo upozornit. Data výzkumu ukazují, že Tchajwanci úplně nesouhlasí s tím, že horké prameny spadají do kategorie ekoturistiky, nicméně shodují se, že přispívají tchajwanské ekonomice. Návštěvníci pramenů tedy přemýšlí o dopadech tohoto typu turismu a vnímají, že je potřeba chránit životní prostředí.

4.3.4. Téma propojení horkých pramenů s Japonskem (historicko-kulturní aspekt)

Podle dat výzkumu se zdá, že Tchajwanci nepovažují horké prameny za svoji národní kulturu a jsou si také vědomi toho, že se horké prameny na Tchaj-wanu rozšířily během japonské koloniální vlády. Výzkum naznačuje, že japonská okupace Tchaj-wanu už není pro Tchajwance citlivým tématem a nepovažují vše, co s sebou koloniální vláda přinesla, za pouze špatné. Nedovedou si však představit, že by se měli přizpůsobit sociálnímu prostředí a japonskému pracovnímu prostředí pod vysokým tlakem. Pohled na zemi samotnou je také poměrně optimistický a u mladé generace je Japonsko spíše oblíbené a do určité míry i inspirativní. Neznamená to však, že by Tchajwanci chtěli být kolonií

Japonska. Z odpovědí však vyplynulo, že Tchajwanci se již vyrovnali s odkazem, který jim koloniální nadvláda Japonska přinesla a necítí vůči Japonsku hořkost.

4.3.5. Zodpovězení výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka zněla: „Jaký mají vztah obyvatelé Tchaj-wanu k horkým pramenům v historickém, kulturním, zdravotním a sociálním kontextu?“. Jednotlivé podkapitoly syntézy byly zaměřeny právě na faktory, ke kterým se návštěvníci horkých pramenů nějakým způsobem vztahují a sami jsou naopak těmito faktory ovlivňováni. Vzhledem k malému počtu oslovených uživatelů horkých pramenů a překážkách způsobených pandemií covid-19 jsem tudíž realizovala pouze předvýzkum, kterého se zúčastnily čtyři návštěvnice horkých pramenů.

Nicméně i tyto čtyři uživatelky horkých pramenů mi poskytly dostatečný vhled do vztahů obyvatel Tchaj-wanu k horkým pramenům. Mohu tedy zodpovědět hlavní výzkumnou otázku, kdy z předvýzkumu vyplynulo, že návštěvníci horkých pramenů se v rámci historického a kulturního kontextu necítí být nositeli nějaké hluboké národní kultury spojené s užíváním horkých pramenů a jsou si vědomi toho, že tuto tradici přinesli Japonci během koloniální nadvlády nad ostrovem. S touto minulostí jsou Tchajwanci již vyrovnáni a pohlíží spíše na ekonomické přínosy horkých pramenů a dopady cestovního ruchu na životní prostředí. Vnímají však, že pobyt v hotelech s horkými prameny jim přináší nejen zdravotní úlevu, psychický odpočinek a relaxaci, ale rovněž z pohledu sociálních přístupů prohlubuje jejich vztahy s rodinou a přáteli. Lze se domnívat, že tento sociální rozměr je mezigenerační, neboť Tchajwanci navštěvují horké prameny již od dětství a pokračují v této tradici i v dospělosti se svými rodinami.

5. Závěr

Bakalářská práce je svou strukturou rozdělena na tři části, přičemž první část osvětluje důvody volby tématu a rovněž seznamuje čtenáře se zamýšleným způsobem zpracování tohoto tématu. Následující část je teoretická pro uvedení čtenáře do problematiky a poslední, praktická část, se zabývá výzkumnými otázkami.

Zamýšlený způsob vedení výzkumu utrpěl již ve svých počátcích, neboť byl limitován nemožností jeho provedení přímo na Tchaj-wanu, což bylo způsobeno pandemií viru covid-19 a přijatými opatřeními, která měla zamezit jeho šíření. Jedním z omezení bylo i uzavření hranic a nemožnost cestovat do zahraničí. Tento problém je vyřešen změnou užití výzkumné techniky, kdy jsou rozhovory a techniky zamýšlené, jako je zúčastněné pozorování, nahrazeny výzkumnou technikou dotazníkového šetření.

Po objasnění metodologických východisek jsou čtenáři v počátku teoretické části seznámeni s aktuálním stavem současného bádání, k čemuž je využita literární rešerše. Z té je patrné, že témata týkající se horkých pramenů na Tchaj-wanu jsou v zahraniční literatuře již rozpracována, avšak nejedná se o příliš probádanou oblast. Navíc zdrojů dostupných v České republice není mnoho, což také způsobilo jistá omezení.

V práci následuje popis a definice základních pojmů, které jsou pro téma nosné, přičemž se práce zabývá rovněž kategorizací horkých pramenů, jejich zdravotními účinky a historií využití horkých pramenů. Na tyto informace je v práci navázáno exkurzem do současného turismu spojeného s horkými prameny na Tchaj-wanu a vztahy mezi Tchaj-wanem a Japonskem, neboť historie a turistické využití horkých pramenů je spojeno právě s Japonskem a jeho kolonialismem.

Po těchto teoretických poznátcích následuje část praktická, která je zaměřena na zodpovězení výzkumné otázky: „Jaký mají vztah obyvatelé Tchaj-wanu k horkým pramenům v historickém, kulturním, zdravotním a sociálním kontextu?“.

V rámci kvalitativního výzkumu jsou nejdříve analyzovány odpovědi účastníků výzkumu a tyto odpovědi jsou následně na základě určitých témat a podobností zobecněny, což přineslo i odpověď na položenou výzkumnou otázku.

Práce našla však i své výzkumné limity, neboť postrádá terénní výzkum a zúčastněné pozorování na místě, jelikož výzkum zkomplikovala situace okolo koronavirové pandemie a nebylo tak možné na Tchaj-wan odletět. Nicméně i přes veškerá omezení a limity výzkumu jsem dospěla k poznání, že návštěvníci horkých pramenů se v rámci historického a kulturního kontextu necítí být nositeli nějaké hluboké národní

kultury spojené s užíváním horkých pramenů a jsou si vědomi toho, že tuto tradici přinesli Japonci během své nadvlády nad ostrovem. S touto minulostí jsou však Tchajwanci již vyrovnáni a pohlíží spíše na ekonomické přínosy horkých pramenů a dopady cestovního ruchu na životní prostředí. Rovněž vnímají, že pobyt v hotelech s horkými prameny jim přináší nejen zdravotní úlevu, psychický odpočinek a relaxaci, ale rovněž z pohledu sociálních vztahů prohlubuje jejich vztahy s rodinou a přáteli. Lze se domnívat, že tento sociální rozměr je mezigenerační, neboť Tchajwanci navštěvují horké prameny již od dětství a pokračují v této tradici i v dospělosti se svými rodinami. Tyto výsledky lze použít jako základ pro další studii, či samotnou studii rozšířit a doplnit o již zmíněný terénní výzkum. Z důvodu omezeného množství respondentů nelze hovořit o výzkumu, ale spíše o předvýzkumu, který však není o nic méně přínosný. Naopak může posloužit jako základ pro například budoucí diplomovou práci, která by mohla být realizována již podle původně zamýšlených plánů.

6. Resumé

The subject of this work is the hot springs in Taiwan as a cultural heritage of Japan. The theoretical part of the thesis contains a description and definitions of basic terms, which are the categorization of hot springs, their health effects and the historical use of hot springs. This information is followed by current tourism associated with hot springs in Taiwan and relations between Taiwan and Japan.

The practical part answers the research question: "How do the people of Taiwan relate to hot springs in historical, cultural, health and social contexts?" This bachelor thesis realizes that hot spring visitors do not feel the bearers of any deep national culture associated with hot spring use and are aware that this tradition originates in Japan. However, with the past of the colonial period, the Taiwanese are already coming to terms and looking more at the economic benefits of hot springs and the environmental impact of tourism. Staying in hot spring hotels brings them health relief and mental relaxation and deepens their relationships with family and friends in terms of social relationships. It can be assumed that this social dimension is intergenerational, as Taiwanese have been visiting hot springs since childhood and continue this tradition into adulthood with their families. These results can be used as a basis for further study, or the study itself can be extended and supplemented by the already mentioned field research.

7. Použitá literatura

Beitou Hot Spring Museum, Beitou wenquan bowuguan 北投溫泉博物館. Welcome to Beitou Hot Spring Museum [online]. 110-04-08 (4. 8. 2021), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://hotspringmuseum.taipei/News_Content.aspx?n=7F7676C34AC3FCF9&sms=CDFD835559552999&s=14090D7DD708233F.

DENAP, Katelyn. Remembering the colonial Taiwanese: Redefining aggressors and victims. *Logos: A journal of undergraduate research* [online]. 2015, 8, 46-60 [cit. 2022-03-23]. ISSN 21531560. Dostupné z: <https://eds.s.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=957557b8-1b5a-4c12-a2d4-1ae7546cdcdb%40redis>.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Nakladatelství Karolinum 2002, [cit. 2022-03-23]. ISBN 80-246-0139-7.

Encyclopedia Britannica. “Kamakura period”, Britannica, The editors of encyclopaedia [online]. 29 May. 2018 [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Kamakura-period>. Accessed 15 March 2022.

Encyclopedia Britannica. “Tokugawa period”, Britannica, The editors of encyclopaedia [online]. 15 Jul. 2021 [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Tokugawa-period>. Accessed 15 March 2022.

HAYASAKA, Shinya. Hot Spring (Onsen) and health. *Journal of the Japan Society of Applied Electron, Nihon AEM gakkaiishi* 日本 AEM 学会誌 [online]. 2020, 28(3), 196-201 [cit. 2021-11-24]. ISSN 09194452. doi: 10.14243/jsaem.28.196.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metoda a aplikace*. Praha: Portál 2005, [cit. 2022-03-23]. ISBN 80-7367-040-2.

HOMMA, Nobue. Vestiges of Japanese colonialism in Taiwan [online]. 222-227 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: https://lab.kuas.ac.jp/~jinbungakkai/pdf/2012/i2012_05.pdf.

HWANG, Jim. Co japonská okupace dala a vzala. *Taipei Economic and Cultural Office, Prague, Czech Republic* [online]. 7. února 2003 [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: https://www.roc-taiwan.org/cz_cs/post/382.html.

HSU, Meei-Ruey. The impacts of two-day weekend system on living culture along with efficient countermeasures – Taiwan Experience. *International Journal of Human Ecology* [online]. 2002, 3.1: 137-150 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.464.8407&rep=rep1&type=pdf>.

CHEN, Kaung-hwa, LIU, Hsiou-hsiang, CHANG, Feng-hsiang. Essential customer service factors and the segmentation of older visitors within wellness tourism based on hot springs hotels. *International Journal of Hospitality Management* [online]. 2013, 35, 122-132 [cit. 2021-11-25]. ISSN 02784319. doi: 10.1016/j.ijhm.2013.05.013.

CHEN, Chen-Ju, LI, Wei-Chin. A study on the hot spring leisure experience and happiness of Generation X and Generation Y in Taiwan. *Asia Pacific Journal of Tourism Research* [online]. 2019, 25:1, 39-51 [cit. 2021-11-24]. doi: 10.1080/10941665.2019.1592764.

Japan Info. Soak in These 10 types of onsen for health and beauty! [online]. December 18, 2015. [cit. 2021-3-25]. Dostupné z: <https://jpninfo.com/37354>.

Japan Info. Soothe the mind and body at the legendary White Fox Yuda onsen [online]. April 24, 2016 [cit. 2021-03-28] Dostupné z: <https://jpninfo.com/48507>.

Japan-Taiwan Exchange Association. Overview of Japan–Taiwan Exchange Association [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.koryu.or.jp/en/about/introduction/overview/>.

Japanmccconnell. The best native guide of hot springs in Japan; 10 different types of hot spring Water [online]. January 30, 2021 [cit. 2021-3-25]. Dostupné z: <https://japanmccconnell.com/the-best-native-guide-of-hot-springs-in-japan-10-different-types-of-hot-spring-water-7372/>.

JERSÁKOVÁ, Jana. *Literární rešerše* [online]. Přírodovědecká fakulta JU [cit. 2022-04-27] Dostupné z: http://kbe.prf.jcu.cz/sites/default/files/diplomky/Literarni_reserse.pdf.

KENNEDY, Pamela, TATSUMI, Yuki. Japan-Taiwan relations: Opportunities and challenges. *Stimson* [online]. March 2021 [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.stimson.org/wp-content/uploads/2021/03/Japan-Taiwan-Relations-March-2021-R25.pdf>.

KURATA, Shohei, OHE, Yasuo. Competitive structure of accommodations in a traditional Japanese hot springs' tourism area. *Sustainability (Switzerland)* [online]. 2020, 12(7) [cit. 2022-04-27]. ISSN 20711050. Dostupné z: doi:10.3390/su12073062.

LARGE, Stephen S. Emperor Hirohito and Shówa Japan: A political biography Stephen S. Large [online]. London: Routledge, c1992 [cit. 2022-04-27]. ISBN 0-203-71306-0.

LEE, Cheng-fei, KING, Brian Edward. Using the Delphi method to assess the potential of Taiwan's hot springs tourism sector. *International Journal of Tourism Research* [online]. 2008, 10(4), 341-352 [cit. 2021-11-25]. ISSN 10992340. doi:10.1002/jtr.661.

LEE, Cheng-fei, KING, Brian. A determination of destination competitiveness for Taiwan's hot springs tourism sector using the Delphi technique. *Journal of Vacation Marketing* [online]. 2009, 15(3), 243-257 [cit. 2021-11-25]. ISSN 13567667. doi:10.1177/1356766709104270.

LEE, T. H. An ecotourism behavioural model of national forest recreation areas in Taiwan. *The International Forestry Review* [online]. 2007, 9(3), 771 [cit. 2022-04-27]. ISSN 14655489.

LEE, Tsung-hung. Assessing visitor's experiences at hot spring recreation areas in Taiwan. *International Journal of Tourism Research* [online]. 2010, 12(2), 193-203 [cit. 2021-11-25]. ISSN 10992340. doi:10.1002/jtr.748.

LIAO, Sen-kuei, HSU, Hsiao-yin, CHANG, Kuei-lun. OTAs selection for hot spring hotels by a hybrid MCDM model. *Mathematical Problems in Engineering* [online]. 2019, 1-9 [cit. 2021-11-24]. ISSN 1024123X. doi: 10.1155/2019/4251362.

MI, Chuanmin, CHEN, Yetian, CHENG, Chiung-Shu, UWANYIRIGIA, Joselyne Lucky, LIN, Ching-Torng. Exploring the determinants of hot spring tourism customer satisfaction: Causal relationships analysis using ISM. *Sustainability (Switzerland)*

[online]. 2019, 11(9) [cit. 2022-04-27]. ISSN 20711050. Dostupné z: doi:10.3390/su11092613.

PLETCHER, Kenneth. "Shōwa period". *Encyclopedia Britannica* [online]. 18 Jul. 2020 [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Showa-period>. Accessed 15 March 2022.

Root Law Network, Zhi gen falu wang 植根法律網. Wenquan fa: Lishi yangé 溫泉法: 歷史沿革 (Hot spring law: Historical development) [online]. 中華民國99年05月12日, (西元 2010) [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <http://www.rootlaw.com.tw/LawContent.aspx?LawID=A040100130002900-0990512>.

SERBULEA, Mihaela, PAYYAPPALLIMANA, Unnikrishnan. Onsen (hot springs) in Japan – Transforming terrain into healing landscapes. *Health and Place* [online]. 2012, 18(6), 1366-1373 [cit. 2021-11-24]. ISSN 13538292. doi: 10.1016/j.healthplace.2012.06.020.

STRAUSS, Anselm; CORBINOVÁ, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Nakladatelství Albert, 1999, [cit. 2022-04-27]. ISBN 80-85834-60-X.

Taiwan Today. Taiwan review: Colonial wounds [online]. January 01, 2003 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://taiwantoday.tw/news.php?unit=12,29,33,45&post=21911>.

Taiwan Today. Top news: Beitou hot springs provide winter respite [online]. February 25, 2011 [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://taiwantoday.tw/news.php?unit=18,23,45,18&post=24442>.

TAEUBER, Irene B. Urbanization and population change in the development of modern Japan [online]. *Economic Development and Cultural Change*. vol. 9, no. 1, 1960, pp. 1–28, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1151834>. Accessed 27 Apr. 2022.

The Hot Spring Tourism Association Taiwan, Zhonghua minguo wenquan guanguang xiehui 中華民國溫泉觀光協會. Xiehui zongzhi 協會宗旨 (Association purpose) [online]. [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <https://hot-spring-association.com.tw/協會宗旨/>.

TURNBULL, Stephen. *War in Japan 1467-1615* [online]. Great Britain: Osprey Publishing, 2002 [cit. 2022-04-25]. ISBN: 9781782000471.

WENTSUNG, Den. Community empowerment and heritage conservation: The experience of Beitou district in Taipei City, Taiwan. *The Historic Environment: Policy & Practice* [online]. 2014, 5:3, 258-274, [cit. 2021-11-25]. doi: 10.1179/1756750514Z.00000000059.

WIDE, Steve, MACKINTOSH, Michelle. Onsen of Japan: Japan's best hot springs and bath houses [online]. *Melbourne, Sydne: Hardie Grant Travel*, 2018 [cit. 2021-11-26]. ISBN 9781743585498. Dostupné z: <https://www.goodreads.com/book/show/41673928-onsen-of-japan>.

Worldometer. Japan population [online]. [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/world-population/japan-population/>.

Worldometer. Taiwan population [online]. [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/world-population/taiwan-population/>.

Xiehui jianjie 協會簡介 (Association Introduction). *Taiwan Ecotourism Association, Shetuan faren taiwan shengtai luyou xiehui* 社團法人臺灣生態旅遊協會 [online]. 2015 [cit. 2021-24-03]. Dostupné z: http://www.ecotour.org.tw/p/blog-page_24.html?m=1.

8. Přílohy

8.1. Příloha č. 1: Respondent A

In-depth interview:

這份文件是用來收集我的台灣溫泉學士論文所需要的數據資料的。本文檔中的問題是匿名的，但請您填寫個人數據以進行分析。如果某些問題對您來說過於私人或敏感，您可以選擇不回答，並繼續其他問題。這是質性研究，所以我想請您盡可能多闡述您的回答。另外，請讓我知道，在收到您的回答後，是否可以就其他問題與您聯繫。我會很高興獲得任何有助於我研究的信息。您的回答將會被記錄在本文檔中。

您有權隨時退出研究。完成本文件，即表示您允許我使用這些數據。如果您有任何問題，您可以隨時與我聯繫。

個人的資訊：

年齡：36

性別：Female

居住城市：Olomouc (Taiwan Taichung)

問題：

1. 您去泡過溫泉嗎？如果是這樣，您為什麼選擇這個溫泉度假村？

我去過，大多都是小時候和家人一起去的，已經不記得去了哪裡，都是家人安排的。高中學校辦的戶外教學也去過一次，那就是由學校選擇的。後來和朋友也去過幾次，但也都是朋友選擇的，我並不瞭解為什麼選擇那些溫泉度假村。

2. 您經常去泡溫泉嗎？您通常會待多長時間？您通常會在有溫泉的度假村住幾天嗎？

不常，通常都是待兩三天。

3. 您是和家人/朋友一起去還是一個人去的？您認為泡溫泉的男性多於女性嗎？

都有，但不曾自己一個人去。我不認為泡溫泉的人數有男女上的差別，都差不多。

4. 您覺得泡溫泉對身體好嗎？ 泡溫泉是否幫助您解決任何健康問題？ 什麼健康問題？ 您認為泡溫泉有助於緩解壓力、放鬆或休息嗎？

我認為泡溫泉有助於放鬆心情，緩解一些肌肉緊繃，也能促進血液循環，好像也能代謝角質。是一種很好的休閒活動。但我不太清楚是否能解決什麼健康問題。

5. 您知道有幾種溫泉嗎？ 您知道不同的溫泉有哪些作用嗎？ 哪種溫泉被認定為有什麼特定的療效？

這些我不太清楚。去泡溫泉時，當地都會有一些關於當地溫泉特色的介紹，但是我都是看了以後就忘了，不會特別去記住有什麼療效。

6. 您認為近年來溫泉的趨勢有所增加嗎？ 旅行社提供的溫泉旅行更多嗎？ 您同意推廣泡溫泉嗎？ 您認為溫泉的普及和人口老齡化有關嗎？

近年來因為疫情，我想去溫泉度假村旅遊的人應該是變少很多。我從來沒參加過旅行社辦的溫泉旅行，但是我相信應該不少。我一半同意，一半不同意推廣溫泉。我同意是因為能借由溫泉發展觀光業，我不同意是因為溫泉度假村多半是在山區，在自然風景區，太多的旅客，我擔心會造成環境破壞。我認為溫泉的普及和人口老齡化沒有關係。

7. 您同意台灣發展生態旅遊嗎？ 您認為溫泉也有助於發展生態旅遊嗎？

很難說，我認為台灣應該發展旅遊業，但是是要在保護自然環境的前提下進行。自然環境還是最重要。

8. 溫泉對台灣經濟有貢獻嗎？

有，因為能促進觀光產業。

9. 您認為溫泉是一種民族文化嗎？ 一直都是這樣嗎？

我好像沒這樣的看法。對我而言，溫泉就是一種休閒活動。

10. 您對日本有什麼看法？ 您喜歡他們的文化嗎？ 您的父母是如何看待日本的？

我喜歡他們的傳統藝術文化，但就社會形態來看，那就不會是一個我欣賞和想居住的地方。我的父母對日本的想法比我們這一輩是比較負面一點點的，但他們也不常提起日本這個話題。就算討論，也是討論一些關於旅遊的事情。

11. 討論台灣作為日本殖民地的歷史和時期，對您來說是一個敏感的話題嗎？您認為殖民時期引入的一切事物都是好的還是壞的？

對我來說不是一個敏感的話題。在我們的歷史課本上都能看到日本殖民時期對台灣帶來了哪些破壞和建設，也知道日本當時跟台灣當地住民起過不少衝突，也有不少合作。他們對台灣確實有不少的掠奪，但是當然也有一些貢獻。我清楚知道一個政府對殖民地在本質上都是有好有壞的。

8.2. Příloha č. 2: Respondent B

In-depth interview:

這這份文件是用來收集我的台灣溫泉學士論文所需要的數據資料的。本文檔中的問題是匿名的，但請您填寫個人數據以進行分析。如果某些問題對您來說過於私人或敏感，您可以選擇不回答，並繼續其他問題。這是質性研究，所以我想請您盡可能多闡述您的回答。另外，請讓我知道，在收到您的回答後，是否可以就其他問題與您聯繫。我會很高興獲得任何有助於我研究的信息。您的回答將會被記錄在本文檔中。

您有權隨時退出研究。完成本文件，即表示您允許我使用這些數據。如果您有任何問題，您可以隨時與我聯繫。

個人的資訊：

年齡：39

性別：女

居住城市：（臺灣）台北市

問題：

1. 您去泡過溫泉嗎？如果是這樣，您為什麼選擇這個溫泉度假村？

由於台灣是一個位於環太平洋火山帶的小島，從南到北都有不同的溫泉觀光區，溫泉觀光發展蓬勃，所以我泡過十幾次溫泉。在台北市附近山區有豐富的溫泉區，因此我會選擇台北市和新北市的溫泉度假旅館。交通便利，而且溫泉品質良好。一般來說，我會選擇有個人溫泉的旅館，避免與他人共用溫泉。

2. 您經常去泡溫泉嗎？您通常會待多長時間？您通常會在有溫泉的度假村住幾天嗎？

與真正愛好遼元的人相比，不算經常去泡，大約一年兩次。每次花兩天的時間，享受溫泉帶來的放鬆感覺。再說，台北附近有許多溫泉區，所以很適合兩天的小旅行。

3. 您是和家人/朋友一起去還是一個人去的？您認為泡溫泉的男性多於女性嗎？

我經常和家人一起去，就我所觀察到的，女性多於男性。

4. 您覺得泡溫泉對身體好嗎？泡溫泉是否幫助您解決任何健康問題？什麼健康問題？您認為泡溫泉有助於緩解壓力、放鬆或休息嗎？

我個人認為泡溫泉有益於健康，至於是否能解決健康問題，因為不是專業的醫生，我就不敢說了。但就我個人經驗來說，泡溫泉能讓我的肌肉放鬆，對於減輕肩膀痠痛有幫助。而且溫泉區多半位於山上，比城市安靜得多，能讓我感覺很輕鬆，達到休息的效果。

5. 您知道有幾種溫泉嗎？您知道不同的溫泉有哪些作用嗎？哪種溫泉被認定為有什麼特定的療效？

我大概知道兩種溫泉，台灣的溫泉多數屬於碳酸溫泉，對皮膚有很大的好處。但是對於其他種類沒有特別的了解。

6. 您認為近年來溫泉的趨勢有所增加嗎？旅行社提供的溫泉旅行更多嗎？您同意推廣泡溫泉嗎？您認為溫泉的普及和人口老齡化有關嗎？

就我所知道的，溫泉觀光在台灣一直很受歡迎，因此無論是自助游或是旅行社都是熱門的旅遊選擇。我同意推廣溫泉觀光，我的朋友就是從事溫泉民宿經營的業者，對他們來說，發展溫泉利己利人，而且旅遊收益高，可以算是一種投資。老齡化對溫泉普及應該不是最直接的影響，而是近年來台灣人更注重休閒活動，再加上為發展觀光，之前也有許多中國遊客到台灣來，所以有更多溫泉旅館出現。

7. 您同意台灣發展生態旅遊嗎？您認為溫泉也有助於發展生態旅遊嗎？

台灣人應該更注重發展生態旅遊。前幾年由於旅館業者過度開發，導致許多山區自然環境被破壞，這件事引起政府高度關切，也為此實施了較嚴格的觀光業發展政策。溫泉業者也應該保護環境，所以我認為不是溫泉有助於發展生態旅遊，是溫泉業者和遊客雙方都必須為了永續發展盡一份力，遊客要共同抵制違法建築的溫泉旅館，業者也要嚴格遵守環保規定。目前，政府對於觀光發展制定出了相關法律，遊客在選擇溫泉旅館時，可以透過政府認證的機制，確保這家旅館或者渡假村是合法且合乎生態保護規範。

8. 溫泉對台灣經濟有貢獻嗎？

在我看來，溫泉對經濟有一定的貢獻。如上所述，從北到南都有溫泉分佈，因此許多旅館都位於溫泉區，從五星級溫泉旅館到三星級民宿，都有各種價

格讓每個人選擇。每年的冬季也是台灣的溫泉季，觀光業者和旅行社都會趁機推出不同的溫泉旅遊服務，吸引大眾前往消費，結合當地餐廳、遊樂園等，甚至是一些百貨公司購物促銷的獎品，大大地促進了經濟發展。

9. 您認為溫泉是一種民族文化嗎？一直都是這樣嗎？

泡溫泉對中國人或台灣人來說，可能算是一種養生的傳統觀念，這種做法自古以來就一直存在，但到底是不是一種「民族」文化，就不一定了。畢竟除了亞洲地區，也還有很多地區有溫泉，只是做法也許不同。

10. 您對日本有什麼看法？您喜歡他們的文化嗎？您的父母是如何看待日本的？

我個人認為日本是一個非常嚴謹的國家，在各方面都追求高品質，因此日本的工業、教育、科學和經濟發展迅速，同樣作為島國，臺灣有很多部分可以向日本經驗學習，如觀光業的經營與制度，日本的交通、商店業者、城市政府都互相配合，使旅客能輕鬆享受旅行的樂趣，而同時又能嚴格保護環境與古蹟，是很高度發展產業。我很喜歡他們的飲食文化，不過我應該無法適應日本的工作文化，高壓的工作環境和社會不同階層的文化仍然是我還不太了解的部分。我的父母對於日本的想法跟我差不多，他們對於日本並不會特別排斥或者反感。

11. 討論台灣作為日本殖民地的歷史和時期，對您來說是一個敏感的話題嗎？您認為殖民時期引入的一切事物都是好的還是壞的？

此話題對我來說並不是敏感話題，我的奶奶的童年就是在日本殖民時期，她當時被強迫學習日語，所以她会說會聽，但不會書寫閱讀日文。儘管殖民時期確實發生了許多民族之間的衝突和戰爭，可是同時日本政府也對於一些台灣的基礎建設有貢獻，可以說是**有好有壞**。

8.3. Příloha č. 3: Respondent C

In-depth interview:

這份文件是用來收集我的台灣溫泉學士論文所需要的數據資料的。本文檔中的問題是匿名的，但請您填寫個人數據以進行分析。如果某些問題對您來說過於私人或敏感，您可以選擇不回答，並繼續其他問題。這是質性研究，所以我想請您盡可能多闡述您的回答。另外，請讓我知道，在收到您的回答後，是否可以就其他問題與您聯繫。我會很高興獲得任何有助於我研究的信息。您的回答將會被記錄在本文檔中。

您有權隨時退出研究。完成本文件，即表示您允許我使用這些數據。如果您有任何問題，您可以隨時與我聯繫。

個人的資訊：

年齡：21

性別：女性

居住城市：台灣桃園

問題：

1. 您去泡過溫泉嗎？如果是這樣，您為什麼選擇這個溫泉度假村？

我去泡過溫泉，我會依照價格、品質以及去過的人的評論來選擇渡假村。

（因為台灣的土地面積不大，所以大型的溫泉度假村相對來說較少，在溫泉盛行的地區，通常都會以旅館的形式存在，也就是旅館裡的浴缸有溫泉水，再加上旅館設有的公共溫泉池。）

2. 您經常去泡溫泉嗎？您通常會待多長時間？您通常會在有溫泉的度假村住幾天嗎？

我小時候經常去泡溫泉，但是長大後就比較少去。長大後去泡溫泉，通常是兩天一夜的行程，就是待兩天，住一個晚上。

3. 您是和家人/朋友一起去還是一個人去的？您認為泡溫泉的男性多於女性嗎？

我小時候經常和家人去泡溫泉，長大後則會和朋友一起去。就我的印象而言，泡溫泉的男性沒有比女性多。

4. 您覺得泡溫泉對身體好嗎？ 泡溫泉是否幫助您解決任何健康問題？ 什麼健康問題？ 您認為泡溫泉有助於緩解壓力、放鬆或休息嗎？

我不確定泡溫泉是否會解決健康問題，但我們通常會說泡溫泉可以促進血液循環。另外，我認為泡溫泉確實能讓感到放鬆，算是一種休閒娛樂。

5. 您知道有幾種溫泉嗎？ 您知道不同的溫泉有哪些作用嗎？ 哪種溫泉被認定為有什麼特定的療效？

我不了解有哪些種類的溫泉，但是我有看到一筆資料。

6. 您認為近年來溫泉的趨勢有所增加嗎？ 旅行社提供的溫泉旅行更多嗎？ 您同意推廣泡溫泉嗎？ 您認為溫泉的普及和人口老齡化有關嗎？

我認為近年的溫泉旅行變得更多樣化，有更多新穎的方案出現，來吸引遊客。而我也同意泡溫泉是一個很好的旅行選擇。但是就我的認識，台灣溫泉的普及和人口的老齡化並無太大的關聯，因為各式各樣的溫泉旅行，也能吸引很多年輕人。

7. 您同意台灣發展生態旅遊嗎？ 您認為溫泉也有助於發展生態旅遊嗎？

我認為發展生態旅遊是可行的，這可以使民眾更貼近、認識生態保育。但是在發展觀光的同時，也應該保護環境，只能有限度地開發環境。另外，我認為在台灣溫泉旅行，大多不算是生態旅遊，因為多數商家都是私人企業，商業性質更重。

8. 溫泉對台灣經濟有貢獻嗎？

我認為溫泉對台灣的經濟很有貢獻。因為這個產業從日治時期就已經存在，到現今仍是台灣人旅遊的常見選擇。

9. 您認為溫泉是一種民族文化嗎？ 一直都是這樣嗎？

我認為泡湯的文化確實是受到日本人的影響，因為漢人原先沒有這個習俗。但就現今而言，我們並不會認為這是我們的文化，我們還是會將日本人與漢人的文化作切割。儘管我們也會泡溫泉，但是並不會認為這個源自日本的文化，也是我們的文化。

10. 您對日本有什麼看法？ 您喜歡他們的文化嗎？ 您的父母是如何看待日本的？

多數的台灣人都喜歡日本，也很喜歡去日本旅行，而我也是。我認為多數台灣人對日本的評價都很高，因為他們的街道很乾淨，很會布置房子。所以日

本的品牌在台灣也很受歡迎，甚至會覺得日本的東西就是比較好用。而我的父母也不排斥日本，因為他們沒有遇到日治時期，日本在 1945 年退出台灣，我的父母則是在 1965 年出生。

11. 討論台灣作為日本殖民地的歷史和時期，對您來說是一個敏感的話題嗎？您認為殖民時期引入的一切事物都是好的還是壞的？

我認為不是敏感的話題，我認為作為台灣人都應該要了解這段歷史。

台灣有一部電影《賽德克．巴萊》就是在呈現日本殖民時對台灣原住民的暴行，這部電影在台灣非常有名，多數人也很支持這個立場。所以我認為，台灣人並不想被日本殖民，但也不代表殖民時期引入台灣的一切事物都是壞的。在日本殖民時期（我們會說日治時期），也引進了科學觀念（ex. 時間）讓台灣人增加許多知識。儘管他們引進知識，並不是以為台灣人著想的角度出發，而是因為這些知識能使得日本人更能統治台灣。所以日治時期的知識份子，對待日本的想法是非常複雜的，日本能讓他們學到很多新穎的知識，但是又必然面對台灣永遠低人一等的殖民背景。

這是我看到的一些資料，也給你作參考。

台灣溫泉推薦：<https://blog.kkday.com/3769/asia-taiwan-hot-spring>

台灣碩博士論文：[https://ndltd.ncl.edu.tw/cgi-](https://ndltd.ncl.edu.tw/cgi-bin/gs32/gsweb.cgi/ccd=WAcXjl/result#result)

[bin/gs32/gsweb.cgi/ccd=WAcXjl/result#result](https://ndltd.ncl.edu.tw/cgi-bin/gs32/gsweb.cgi/ccd=WAcXjl/result#result)

電影《賽德克．巴萊》：

<https://zh.wikipedia.org/wiki/%E8%B3%BD%E5%BE%B7%E5%85%8B%C2%B7%E5%B7%B4%E8%90%8A>

<https://www.youtube.com/watch?v=Mj-C4eis2-Y>

8.4. Příloha č. 4: Respondent D

In-depth interview:

這份文件是用來收集我的台灣溫泉學士論文所需要的數據資料的。本文檔中的問題是匿名的，但請您填寫個人數據以進行分析。如果某些問題對您來說過於私人或敏感，您可以選擇不回答，並繼續其他問題。這是質性研究，所以我想請您盡可能多闡述您的回答。另外，請讓我知道，在收到您的回答後，是否可以就其他問題與您聯繫。我會很高興獲得任何有助於我研究的信息。您的回答將會被記錄在本文檔中。

您有權隨時退出研究。完成本文件，即表示您允許我使用這些數據。如果您有任何問題，您可以隨時與我聯繫。

個人的資訊：

年齡：22

性別：女

居住城市：新北市

問題：

1. 您去泡過溫泉嗎？如果是這樣，您為什麼選擇這個溫泉度假村？

泡過，通常是去知名的溫泉村，也就是大家都知道當地是以溫泉聞名的地方。

2. 您經常去泡溫泉嗎？您通常會待多長時間？您通常會在有溫泉的度假村住幾天嗎？

不常，但如果去的話通常會過夜，大概住一兩天。

3. 您是和家人/朋友一起去還是一個人去的？您認為泡溫泉的男性多於女性嗎？

和家人朋友一起去的，我認為男性和女性應該差不多。

4. 您覺得泡溫泉對身體好嗎？泡溫泉是否幫助您解決任何健康問題？什麼健康問題？您認為泡溫泉有助於緩解壓力、放鬆或休息嗎？

我覺得泡溫泉對身體很不錯，除了很放鬆、舒緩壓力之外，溫泉裡頭的礦物質應該也是對身體有益的，泡完的時候會感到通體舒暢。

5. 您知道有幾種溫泉嗎？ 您知道不同的溫泉有哪些作用嗎？ 哪種溫泉被認定為有什麼特定的療效？

我不清楚，我只知道硫磺溫泉，不知道其他的溫泉種類。

6. 您認為近年來溫泉的趨勢有所增加嗎？ 旅行社提供的溫泉旅行更多嗎？ 您同意推廣泡溫泉嗎？ 您認為溫泉的普及和人口老齡化有關嗎？

我認為近年減少了，因為疫情的關係有段時間溫泉的行業應該受到很大的打擊，但也感受到在地政府積極的推廣和挽救，例如：屏東的四重溪溫泉村。

7. 您同意台灣發展生態旅遊嗎？ 您認為溫泉也有助於發展生態旅遊嗎？

我同意，也覺得溫泉有助於發展生態旅遊，因為溫泉本身就是一個很天然的東西，通常有溫泉的地方附近也會有一些天然景觀。

8. 溫泉對台灣經濟有貢獻嗎？

我覺得不大，溫泉並不是台灣很主要的經濟來源，但是如果以在地觀光的推廣來說，對某些特定的溫泉所在地是有很大的貢獻的。

9. 您認為溫泉是一種民族文化嗎？ 一直都是這樣嗎？

我認為可以算是一種文化，像是一想到「北投」，大家一定會想到去北投泡溫泉，但是我不覺得溫泉可以代表台灣的整體民族文化，我覺得還是地方性的。

10. 您對日本有什麼看法？ 您喜歡他們的文化嗎？ 您的父母是如何看待日本的？

很喜歡，我喜歡日本的風景、飲食和整個國家的氛圍，我的母親對日本沒有特別的意見，但是我的父親非常喜歡日本，不管是建築、語言還是藝術品，他都很喜歡。

11. 討論台灣作為日本殖民地的歷史和時期，對您來說是一個敏感的話題嗎？ 您認為殖民時期引入的一切事物都是好的還是壞的？

對我來說不是，但對某些老一輩的人來說可能是。我覺得殖民勢必對台灣的發展帶來一定程度的幫助和突破，但當然不能斷定「一切」是好還是壞，任何事情都是一體兩面的，況且我不是生活在當時的人，我並沒辦法體會當時被殖民者的痛苦和矛盾，我只能從歷史痕跡中得到殖民發展帶來的進步，所以我認為我沒資格評論殖民是好是壞。